

ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ՓՈՐՁ, ՈՒՂԵՑՈՒՅՑՆԵՐ ԵՎ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ ՈՒՍՈՒՑՁԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՍԵՊՈ Ֆրանսիա

Ծրագիր 101128630

Համաֆինանսավորվում է
Եվրոպական միության կողմից

Ֆինանսավորվում է եվրամիության կողմից: Արտահայտված տեսակետներն ու կարծիքները, այնուամենայնիվ, պատկանում են միայն հեղինակին (ներին) և պարտադիր չէ, որ արտացոլեն եվրոպական միության կամ եվրոպական կրթության և մշակույթի գործադիր գործակալության (EACEA) տեսակետները: Ո՛չ եվրամիությունը, ո՛չ EACEA-ն չեն կարող պատասխանատվություն կրել դրանց համար:

Փաստաթղթերի վերահսկման տեղեկատվություն

Կարգավորումներ	Գնահատում
Փաստաթղթի անվանումը	Լավագույն Փորձ, Ուղեցույցներ Եվ Գործիքներ Ուսուցչի Աշխատանքային Միջավայրի Բարելավման Համար
Նկարագրություն	Փաստաթուղթն ամփոփում է ուսումնական միջավայրը բարելավելու համար կիրառվող լավագույն փորձերն ու գործիքները, ինչպես նաև նոր սարքավորումների և ծրագրային ապահովման օգտագործման ուղեցույցները: Անգլերեն և հայերեն լեզուներով:
Փաստաթղթի հեղինակ	SEPR և APRO Formazione
Աշխատանքային փաթեթ	WP3
Գաղտնիության աստիճանը	Հանրային
Ամսաթիվ	15/11/2025

Բովանդակություն

1. Նոր Նյութեր.....	5
1.1 Թվային մանկավարժական ռեսուրսներ առամնատեխնիկական գործ մասնագիտության ուսուցման համար – Ջիմմի Դարմոն.....	5
1.2 DentalScript YouTube ալիք.....	6
2. Աշխատանքի առողջություն և անվտանգություն.....	7
2.1 Մասնագիտական ռիսկերի կանխարգելում <<Առամնատեխնիկական գործ>> մասնագիտության գործնական ուսուցման ընթացքում – INRS. Աշխատանքային անվտանգության ուղեցույց առամնատեխնիկների համար.....	7
2.2 Լաբորատոր անվտանգություն և քիմիական վտանգների նույնականացում, ներառյալ՝ ինը քիմիական վտանգի պատկերանշանների տիրապետումը և օգտագործումը.....	8
2.3 Աշխատանքային ռիսկերի գնահատում առամնատեխնիկական լաբորատորիաներում – Ռիսկերի գնահատման պլանավորում և իրականացում.....	8
3. Սարքավորումներ և ծրագրեր.....	9
3.1 Թվային CAD ուղեցույց առամնատեխնիկայի ուսուցման համար (exocad DentalCAD Wiki).....	9
3.2 Առամնատեխնիկական լաբորատորիայի սարքավորումներ և աշխատասեղանի նախապատրաստում – Անվտանգ և Էրգոնոմիկ անհատական աշխատանքային տարածքի ձևավորում.....	10
3.3 Առամնատեխնիկական լաբորատորիաների և սարքավորումների չափանիշներ– Սարքավորումների ուղեցույց <<Առամնատեխնիկական գործ>> մասնագիտության ուսուցման համար անհրաժեշտ սարքավորումների օգտագործման ուղեցույց.....	10
4. Թվային ուսուցում.....	11
4.1 Թվայնացման թեմայով դասընթաց ուսուցիչների համար– MOSAIC մասնագիտական գերազանցության կենտրոն.....	11
4.2 SEPR թվային գործիքների ընտրություն – Թվային գործիքներ՝ մոտիվացնող ուսումնական նյութեր ստեղծելու համար.....	12
4.3 SEPR թվային գործիքների ընտրություն – Արդյունավետ և գրավիչ սահիկաշարերի ստեղծում.....	12
4.4 SEPR թվային գործիքների ընտրություն – Ինտերակտիվ և համագործակցային ուսուցման գործիքներ.....	13
5. Նորարարական մոտեցում մանկավարժության մեջ.....	13
5.1 ՄԿՈԻ դասավանդողների հիմնական մանկավարժական հմտությունները (SEPR մոդել).....	13
5.2 OpenLab՝ SEPR-ի մանկավարժական համագործակցության համայնք.....	14
6. ԿԱՊԿՈՒ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՆԵՐԱՌՈՒՄ.....	15
6.1 ԿԱՊԿՈՒ խնդիրների ընկալում. տարբերել և հասկանալ հաշմանդամության 6 տեսակները դասավանդման մեջ ներառական մոտեցումը ցուցաբերելու համար....	15
6.2 HandiWeek՝ Ներառականության շաբաթ SEPR-ում.....	16
6.3 Ներառական մանկավարժություն և աջակցություն ԿԱՊԿՈՒ ուսանողներին. Կրթության ադապտացման քարտեզ SEPR-ում.....	16
6.4 CMA և SEPR ուղեցույցներ՝ ուսումնառության, վարքագծային, աուտիզմ և հոգեբանական այլ առանձնահատկություններ ունեցող ուսանողների աջակցման համար.....	17

6.5 Սոցիալական ներառման թեմայով դասընթաց դասավանդողների համար.....	18
MOSAIC ՄԿՈԻ գերազանցության կենտրոն.....	18
6.6 Հաշմանդամության թեմայով իրազեկման ձեռնարկ ուսումնական կենտրոնների համար.....	19
6.7 Ուսումնառության նյութերի մատչելիության ապահովման սկզբունք.....	19
7. Սոցիալական ներառում.....	20
7.1 Co'op` Սոլիդարության խանութ.....	20
8. Կանաչ կրթություն.....	21
8.1 Սեդանի խաղ "Հաղթահարիր տապը" (Beat the Heat).....	22
8.2 Կայուն շարժունություն և բնապահպանական թեմաների մասին իրազեկվածություն MOSAIC <<Կանաչ ճանապարհորդության>> ուղեցույց.....	22
8.3 Կանաչ և կայուն շարժունություն- The Green Erasmus պորտալ.....	23
9. Միջազգայնացում.....	24
9.1 Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ոլորտի մասնագետների համար նախատեսված էլեկտրոնային դասընթաց` միջազգայնացման թեմայով MOSAIC Գերազանցության կենտրոն.....	24

1. Նոր Նյութեր

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
1.1 Թվային մանկավարժական ռեսուրսներ ատամնատեխնիկական գործ մասնագիտության ուսուցման համար – Ջիմմի Դարմոն	Այս Drive թղթապանակում ներկայացված են ուսումնական նյութեր, որոնք ստեղծվել են <<Ատամնատեխնիկական գործ>> մասնագիտության սերտիֆիկացված ուսուցիչ Ջիմմի Դարմոնի կողմից: Նյութերը ներառում են ձեռնարկներ, 3D մոդելներ, ուսուցողական ուղեցույցներ և դասախոսական սահիկաշարեր, որոնք նախատեսված են BTS EQF 5 մասնագիտական մակարդակի ուսանողների համար: Յուրաքանչյուր ուսումնական նյութ համատեղում է գործնական փորձը և տեսապատկերները, ինչը օգնում է ուսուցիչներին և ուսանողներին հասկանալ ատամնային անատոմիան, օկլուզիան, պրոթեզների պատրաստման գործընթացը և անվտանգության կանոնները լաբորատորիայում: Բաց հասանելիության ձևաչափը հնարավորություն է տալիս դրանք օգտագործել ճկուն ձևով և խթանել գործընկերային ուսուցումը:	Ուսուցիչները կարող են օգտագործել ընտրված ձեռնարկներն ու նյութերը՝ բարելավելու գործնական մոդուլների դասավանդման ձևաչափը: Տեսանյութերն ու 3D մոդելները կարելի է ներառել ցուցադրությունների կամ ուսանողական նախագծերի մեջ՝ բարդ գործընթացները ավելի հստակ պատկերացնելու համար: Նյութերը կարելի է նաև հարմարեցնել հայկական ուսումնական ծրագրերին՝ տեղական դասավանդման առանձնահատկություններին համապատասխան:	https://drive.google.com/drive/folders/1eLiyBS8sX_GkGIF-5HWBVUFwtSqg9U14

1.2 DentalScript YouTube ալիք	DentalScript-ը \$րանսիայում <<Ատամնատեխնիկական գործ>> մասնագիտության սերտիֆիկացված ուսուցիչ Ջիմմի Դարմոնի ստեղծած YouTube ալիքն է, որը նվիրված է <<Ատամնատեխնիկական գործ>> մասնագիտության մոդուլների դասավանդմանը: Ալիքը ներկայացնում է անվճար, կառուցվածքային և տեսողական ուսուցողական տեսանյութեր, որոնք բարդ լաբորատոր գործընթացները դարձնում են ավելի հասկանալի և մատչելի: Այն աջակցում է ինչպես ուսանողներին, այնպես էլ ուսուցիչներին՝ առաջարկելով հետաքրքիր ցուցադրություններ թվային աշխատանքների փուլերի, մոդելների պատրաստման, օկլուզիայի և ատամների անատոմիայի թեմաներով: Բացի այդ, հարթակը տրամադրում է անդամակցության հնարավորություն (€3.99/ամիս), որը հասանելիություն է ապահովում բացառիկ ուսումնական տեսանյութերին և ռեսուրսներին՝ խորացված մասնագիտական հմտությունների ձեռքբերման և դասավանդողներին աջակցելու նպատակով: Ավելի քան 180 տեսանյութեր ունեցող DentalScript-ը շուրջ 30,000 բաժանորդով ձևավորում է առցանց ուսուցման համայնք, որը միավորում է տեսությունը, գործնական աշխատանքը և շարունակական մասնագիտական զարգացումը:	Ուսուցիչները կարող են օգտագործել ընտրված տեսանյութերը՝ որպես լրացուցիչ ուսումնական նյութ <<Ատամնատեխնիկական գործ>> մասնագիտության մոդուլների դասավանդման ժամանակ: Կարելի է միացնել ավտոմատ ենթագրերը և համատեղել տեսանյութերի դիտումը գործնական վարժությունների հետ՝ ուսուցումն ավելի կիրառական ու պարզ դարձնելու համար: Ընտրված տեսանյութերը կարելի է հարմարեցնել հայկական ուսումնական ծրագրերին՝ տեղական պահանջներին համապատասխան: Բացի այդ, ուսուցիչները կարող են օգտվել ալիքի անդամակցության տարբերակից՝ ստանալու մուտք խորացված և բացառիկ ուսումնական նյութերին, որոնք կարելի է օգտագործել դասապրոցեսի կամ վերապատրաստումների ընթացքում:	YouTube Channel- https://www.youtube.com/@DentalScript

2. Աշխատանքի առողջություն և անվտանգություն

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
2.1 Մասնագիտական ռիսկերի կանխարգելում <<Ատամնատեխնիկական գործ >> մասնագիտության գործնական ուսուցման ընթացքում – INRS. Աշխատանքային անվտանգության ուղեցույց ատամնատեխնիկների համար	Ուղեցույցը մշակվել է Ֆրանսիայի Աշխատանքի անվտանգության և առողջության ազգային ինստիտուտի՝ INRS (Institut National de Recherche et de Sécurité) կողմից: Այն ներկայացնում է ատամնատեխնիկական լաբորատորիաներում հանդիպող հիմնական մասնագիտական ռիսկերը՝ քիմիական նյութերի ազդեցություն, փոշու շնչում, մկանային և հոդային գերլարվածություն, ինչպես նաև սարքավորումների ոչ պատշաճ օգտագործմամբ առաջացող վնասվածքներ: Ուղեցույցը առաջարկում է կանխարգելիչ միջոցառումներ՝ ապահով և առողջ աշխատանքային միջավայր ձևավորելու համար:	Կարելի է օգտագործել INRS-ի նյութերը՝ անվտանգության կանոնները հարմարեցնելու և Հայաստանի համար մշակվող մասնագիտական մոդուլներում ներառելու նպատակով: INRS-ի կայքը կարելի է կիրառել որպես հիմնական աղբյուր՝ ատամնատեխնիկական լաբորատորիաներում առողջապահության և անվտանգության թեմաներ դասավանդելիս: Ուսուցիչները կարող են ներկայացնել հիմնական մասնագիտական ռիսկերը՝ քիմիական նյութերի ազդեցություն, էրգոնոմիկ դիրքեր, գործիքների անվտանգ օգտագործում և դրանց համապատասխան կանխարգելման միջոցները: Կայքի ֆրանսերեն բովանդակությունը կարելի է թարգմանել ավտոմատ ձևով՝ օգտագործելով դիտարկչի (browser) թարգմանության գործառնությունը (օր.՝ Chrome → աջ սեղմում → «Թարգմանել	Պաշտոնական կայք https://www.inrs.fr/metiers/sante-aide-personne/prothesiste-dentaire.html Հիմնական ռիսկեր և կանխարգելիչ միջոցառումներ (INRS բրոշյուր՝ ED 6521, ֆրանսերեն բնօրինակ) https://www.inrs.fr/dam/jcr%3Ad8a6304b-aef7-4793-8b28-b08b674b268e/ed6521.pdf (French original) https://drive.google.com/drive/folders/1PVmfF6ntxT9NwL2SkR4LopSPdRLeuiPG Հիմնական ռիսկեր և կանխարգելիչ միջոցառումներ (ոչ պաշտոնական հայերեն և անգլերեն թարգմանություններ)

		հայերեն»): Բերված օրինակները ցանկալի է հարմարեցնել Հայաստանի աշխատանքային միջավայրին և առկա նյութերին:	
2.2 Լաբորատոր անվտանգություն և քիմիական վտանգների նույնականացում, ներառյալ՝ ինը քիմիական վտանգի պատկերանշանների տիրապետումը և օգտագործումը	Փաստաթուղթը բացատրում է քիմիական նյութերի, ֆիզիկական և բնապահպանական վտանգների նույնականացման համար կիրառվող ինը ստանդարտացված անվտանգության տարբերանշանները, որոնք օգտագործվում են ատամնատեխնիկական լաբորատորիաներում: Այն օգնում է ճանաչել յուրաքանչյուր նշան՝ օրինակ՝ դյուրավառ, թունավոր, կոռոզիայի ենթարկվող, առողջությանը վտանգ սպառնացող նյութեր և կիրառել համապատասխան կանխարգելիչ ու պաշտպանական միջոցառումներ աշխատանքային միջավայրում: Նյութը հիմնված է OiRA “Dental Prosthetist” գործիքի վրա (թարմացված՝ 2024թ. նոյեմբերի 12-ին), որը մշակվել է Եվրոպական Աշխատանքային Անվտանգության և Առողջության Գործակալության (EU-OSHA) կողմից՝ օգնելու մասնագետներին ճանաչել, գնահատել և կառավարել աշխատանքային ռիսկերը՝ համաձայն ֆրանսիական անվտանգության կանոններին:	Կարելի է օգտագործել «Առողջություն և անվտանգություն» մոդուլներում՝ ուսանողների շրջանում քիմիական ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկացվածությունը բարձրացնելու համար: Դասի ընթացքում ուսուցիչները կարող են ներկայացնել պիկտոգրամները, բերել օրինակներ ատամնատեխնիկական լաբորատորիայից և օգնել ուսանողներին ճանաչել ու հասկանալ դրանք գործնականում:	Ինը նոր վտանգի տարբերանշաններ– SEPR ուսումնական նյութ https://drive.google.com/drive/folders/19VxW0WN7r1ORj4QT0rjRCDLuDKEuLId

2.3 Աշխատանքային ռիսկերի գնահատում ատամնատեխնիկական լաբորատորիաներում – Ռիսկերի գնահատման պլանավորում և իրականացում	Այս նյութը բացատրում է, թե ինչպես կարելի է ճանաչել, գնահատել և կանխարգելել մասնագիտական ռիսկերը ատամնատեխնիկական լաբորատորիայում: Այն ներկայացնում է ռիսկերի գնահատման քայլերը՝ սկսած վտանգների նույնականացումից (քիմիական, ֆիզիկական, էրգոնոմիկ) մինչև առաջնահերթությունների սահմանում և կանխարգելիչ գործողությունների մշակում: Այս մոտեցումը նպաստում է անվտանգության չափանիշների պահպանմանը և աշխատանքային պայմանների բարելավմանը:	Կարելի է ներառել «Առողջություն և աշխատանքային անվտանգություն» կամ «Կառավարում» մոդուլների մեջ՝ ուսանողներին ծանոթացնելու աշխատանքային ռիսկերի գնահատման գաղափարին: Ուսուցիչները կարող են խրախուսել ուսանողներին վերլուծել իրենց լաբորատոր միջավայրը, ճանաչել հնարավոր ռիսկերը և առաջարկել կանխարգելիչ լուծումներ՝ հիմնվելով ներկայացված օրինակների վրա:	SEPR ուսումնական նյութ – Առողջություն և աշխատանքային անվտանգություն մոդուլ https://drive.google.com/drive/folders/1i6rugY-TFd2za_9PiLVwDtOKfi764UaJ

3. Սարքավորումներ և ծրագրեր

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
3.1 Թվային CAD ուղեցույց ատամնատեխնիկայի ուսուցման համար (exocad DentalCAD Wiki)	Exocad DentalCAD առցանց հարթակը ամբողջական և թարմացված ուղեցույց է, որը ներառում է ծրագրի բոլոր հիմնական մոդուլները՝ սկսած հիմունքներից մինչև բարդ թվային աշխատանքներ: Ցուցակի մեջ ընդգրկված են այնպիսի բաժիններ, ինչպիսիք են «Videos for Beginners», «Introduction», «Requirements», «DentalDB Application», «DentalCAD Application», «Implant Module»,	Հարթակը կարող է ծառայել որպես հիմնական հենարան թվային պրոթեզավորման մոդուլների համար: Սկսնակ ուսանողների համար խորհուրդ է տրվում նախ ուսումնասիրել «Videos for Beginners» բաժինը՝ CAD աշխատանքային գործընթացներին ծանոթանալու նպատակով: Յուրաքանչյուր դասի ընթացքում կարելի է	https://wiki.exocad.com/wiki/index.php/DentalCAD_Documentation_-_Index_of_topics

	«Bar Module», «Full Denture Module» և այլն: Exocad Wiki հարթակը աջակցում է ատամնատեխնիկայի ուսուցմանը՝ ուսուցիչներին և սովորողներին տրամադրելով տեխնիկական տեղեկատվություն և ծրագրային գործընթացներ, որոնք համապատասխանում են ժամանակակից թվային լաբորատոր պրակտիկային:	Ներառել կոնկրետ մոդուլներին վերաբերող մասերը՝ օրինակ՝ Implant Module կամ Full Denture Module: Անհրաժեշտության դեպքում կարելի է հիմնական քայլերը թարգմանել հայերեն և հարմարեցնել տեղական սարքավորումներին ու օգտագործվող նյութերին:	
3.2 Ատամնատեխնիկական լաբորատորիայի սարքավորումներ և աշխատասեղանի նախապատրաստում – Անվտանգ և Էրգոնոմիկ անհատական աշխատանքային տարածքի ձևավորում	Այս նյութը ներկայացնում է ատամնատեխնիկական լաբորատորիայի հիմնական սարքավորումները և գործիքները՝ ներառյալ վակուումային աշխատասեղանները, միկրոշարժիչները, ձուլման սարքերը, վառարանները և փայլեցման սարքերը: Այն ընդգծում է սարքավորումների ճիշտ տեղաբաշխման, Էրգոնոմիկայի, առողջապահության և անվտանգության սկզբունքների կարևորությունը՝ կանխելու համար ֆիզիկական, քիմիական և ջերմային ռիսկերը:	Նյութը կարող է օգտագործվել «Առողջություն և աշխատանքային անվտանգություն» մոդուլներում՝ ուսանողներին օգնելու սովորել, թե ինչպես կազմակերպել և պահպանել անվտանգ, մաքուր ու հարմարավետ աշխատանքային միջավայր: Ուսուցիչները կարող են ցուցադրել սարքավորումների ճիշտ օգտագործման եղանակները, քննարկել հաճախ հանդիպող ռիսկերը և կարևորել անվտանգ աշխատանք իրականացնելու կանոնները՝ պաշտպանիչ հանդերձանք կրելը, օդափոխության համակարգեր օգտագործելը և ճիշտ մարմնի դիրք պահելը:	SEPR ուսումնական նյութ. «Լաբորատոր սարքավորումներ և աշխատանքի կազմակերպում» Ֆրանսերեն բնօրինակ, ոչ պաշտոնական անգլերեն և հայերեն թարգմանություններ https://drive.google.com/drive/folders/1idLcdTE2IT6ITa6J69WYJrIBU_6GBwSb

3.3 Ատամնատեխնիկական լաբորատորիաների և սարքավորումների չափանիշներ– Սարքավորումների ուղեցույց <<Ատամնատեխնիկական գործ>> մասնագիտության ուսուցման համար անհրաժեշտ սարքավորումների օգտագործման ուղեցույց	Ուղեցույցը (2019թ. դեկտեմբեր) նախատեսված է քոլեջների և ուսումնական կենտրոնների համար՝ օգնելու կազմակերպել և համալրել լաբորատորիաները Bac Pro (EQF 4) և BTS Technicien en Prothèse Dentaire (EQF 5) ծրագրերի պահանջներին համապատասխան: Այն սահմանում է աշխատանքային տարածքների կազմակերպման ձևաչափը, անվտանգության չափանիշները և անհրաժեշտ նյութերը յուրաքանչյուր ուսումնական տարածքի համար՝ լաբորատորիա, CAD/CAM, գիպսի, մետաղագործության և համակարգման սրահներ: Ուղեցույցում նաև ներկայացվում են ուսանողի անհատական գործիքների փաթեթը և անհրաժեշտ թվային սարքավորումները՝ խթանելով ժամանակակից, հարմարավետ և մասնագիտական չափանիշներին համապատասխան անվտանգ ուսումնական միջավայրի ստեղծումը:	Կարող է օգտագործվել հայաստանյան ՄԿՈՒ հաստատությունների կողմից՝ ատամնատեխնիկական լաբորատորիաները պլանավորելու կամ արդիականացնելու նպատակով: Ուսուցիչները կարող են օգտվել ուղեցույցից՝ համապատասխան սարքավորումներ ընտրելու, լաբորատորիայի աշխատանքային տարածքների կառուցվածքը ձևավորելու և եվրոպական չափանիշներին համապատասխանեցնելու համար՝ ներառելով ինչպես ավանդական, այնպես էլ թվային տեխնոլոգիաները:	SEPR ուսումնական նյութ – «Ատամնատեխնիկական սարքավորումների ուղեցույց» (Դեկտեմբեր 2019) https://drive.google.com/drive/folders/16VUFENiU7tzq-Wn97n9hru6yjEd7HVJ

4. Թվային ուսուցում

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)

4.1 Թվայնացման թեմայով դասընթաց ուսուցիչների համար– MOSAIC մասնագիտական գերազանցության կենտրոն	Դասընթացը մշակված է ՄԿՈՒ հաստատությունների ուսուցիչների համար՝ օգնելու վերջիններին թվայնացումը դասավանդման մեջ ներառելու հարցում՝ առանց բացառելու գործնական (ձեռքի) աշխատանքը: Դասընթացը հիմնված է ԵՄ ուսուցիչների թվային հմտությունների շրջանակի (DigCompEdu) վրա և առաջարկում է կառուցվածքային, գործնական և խնդիրների լուծմանն ուղղված ուսուցում՝ հիմնված իրական փորձի վրա: Ինտերակտիվ մոդուլների, գործնական օրինակների և վերլուծական վարժությունների միջոցով այն նպաստում է ուսուցիչների թվային գրագիտության զարգացմանը, գնահատման մեթոդների արդիականացմանը, ուսանողների ներգրավվածության բարձրացմանը և կրթության մեջ արհեստական բանականության արդյունավետ կիրառմանը՝ միավորելով ստեղծարարությունը և տեխնոլոգիան:	Ուսուցիչները կարող են քայլ առ քայլ անցնել դասընթացի մոդուլները՝ հարմարեցնելով թվային գործիքները իրենց գործնական դասերին և վերանայելով ուսուցման մոտեցումները՝ հիմնվելով ներկայացված օրինակների վրա: Կրթական հաստատությունները կարող են ներառել այս դասընթացը աշխատակազմի վերապատրաստման ծրագրերում՝ բարձրացնելու դասավանդողների թվային պատրաստվածությունը մասնագիտական կրթության տարբեր ուղղություններում: Դասընթացի մանրամասն ուղեցույցները հասանելի են հարթակում: https://training.craftingthefuture.eu/course/view.php?id=194	Բոլոր նյութերը հասանելի են հարթակում 6 լեզուներով՝ ֆրանսերեն, անգլերեն, իտալերեն, բուլղարերեն, ֆինլանդերեն և հայերեն: https://training.craftingthefuture.eu/course/view.php?id=194
4.2 SEPR թվային գործիքների ընտրություն – Թվային գործիքներ՝ մոտիվացնող ուսումնական նյութեր ստեղծելու համար	Այս գործիքների փաթեթը նախատեսված է ՄԿՈՒ հաստատությունների ուսուցիչների համար՝ օգնելու նրանց ստեղծել ինտերակտիվ, բարձրորակ ձայնային և տեսողական ուսումնական նյութեր՝ անիմացիոն սահիկաշարերից մինչև պրոֆեսիոնալ ձայնագրություններ: Այս գործիքները հնարավորություն են տալիս դասերը դարձնել ավելի դինամիկ, պատկերավոր և հասանելի: Դրանք կարելի է կիրառել ուսուցողական տեսանյութերի,	Ուսուցիչները կարող են ընտրել գործիքները՝ կախված իրենց դասավանդման նպատակներից: Անիմացիոն ծրագրերը դասերը ավելի գրավիչ դարձնելու համար են, Եկրանային ձայնագրման գործիքները՝ ցուցադրությունների, իսկ ձայնային խմբագրիչները՝ պատմողական նյութերի ստեղծման: Յուրաքանչյուր գործիք կարելի է նախապես փորձարկել կարճ նախագծերի	https://drive.google.com/drive/folders/1h9IP3zbjItepHctIUtMsFIHcwmbeel0m

	ցուցադրությունների, ուսանողական նախագծերի կամ խառը ուսուցման ժամանակ՝ խթանելով ստեղծագործական մոտեցումը և սովորողների ակտիվ ներգրավվածությունը:	ընթացքում կամ ներառել արդեն պլանավորված դասերի մեջ՝ ուսուցման հաղորդակցությունն ու ընկալումը բարելավելու համար: Կրթական հաստատությունները կարող են կազմակերպել վերապատրաստումներ կամ տրամադրել գործընկերային աջակցություն՝ ապահովելու համար գործիքների արդյունավետ և վստահ կիրառումը դասավանդման գործընթացում:	
4.3 SEPR թվային գործիքների ընտրություն – Արդյունավետ և գրավիչ սահիկաշարերի ստեղծում	Պարզ և ինտուիտիվ սահիկաշարերի ստեղծման գործիքների կիրառումը ուսուցիչներին հնարավորություն է տալիս կազմել տեսողական առումով գրավիչ և բովանդակությամբ հարուստ նյութ: Այս գործիքները նպաստում են դասերի հստակ և տրամաբանական կառուցմանը, մոլորիմեդիա տարրերի ներառմանը և բովանդակության հարմարեցմանը տարբեր ուսուցման ոճերին՝ դարձնելով դասավանդումն ավելի դինամիկ ու մատչելի:	Ուսուցիչները կարող են այս գործիքների միջոցով ստեղծել սահիկաշարեր դասերի ներածական մասի կամ ամփոփման համար կամ կազմել ինտերակտիվ ուսումնական նյութեր: Տեքստի, պատկերների և տեսանյութերի համադրությունը օգնում է սովորողներին ավելի հեշտ ընկալել նյութը և պահպանել հետաքրքրությունը՝ անկախ նրանից՝ դասը անցկացվում է լսարանում, թե առցանց ձևաչափով:	https://drive.google.com/drive/folders/1MQsfVe5U-VBszCJq6nT_Y9NLizhenT4k SEPR ուսումնական նյութեր՝ Canva և Genially ծրագրերի համար https://drive.google.com/drive/folders/1Xsb4jT2brtOYN1BStAfsrULpOo20XvQg

4.4 SEPR թվային գործիքների ընտրություն – Ինտերակտիվ և համագործակցային ուսուցման գործիքներ	Այս գործիքները խթանում են սովորողների ներգրավվածությունը ինտերակտիվության, համագործակցության և խաղային մոտեցումների միջոցով: Դրանք փոխում են դասավանդման ավանդական ձևաչափը՝ այն դարձնելով դինամիկ, սովորողակենտրոն և ստեղծագործական: Անկախ նրանից՝ խոսքը վիկտորինաների, գաղափարների գեներացման թե մտքի քարտեզների մասին է, այս հարթակները ուսուցումը դարձնում են ավելի ակտիվ և հետաքրքիր՝ թե՛ ուսանողների, թե՛ ուսուցիչների համար	Ուսուցիչները կարող են այս գործիքները կիրառել դասի տարբեր փուլերում: Kahoot! կամ Mentimeter՝ կենդանի վիկտորինաների համար, Miro կամ MindView՝ նախագծերի պլանավորման և գաղափարների տեսավորացման համար, իսկ LearningApps՝ պարզ խաղային վարժությունների ստեղծման նպատակով: Կարելի է սկսել յուրաքանչյուր դասին մեկ նման նյութով՝ աստիճանաբար ավելացնելով ինտերակտիվ տարրերը և սովորողների մասնակցության աստիճանը:	https://drive.google.com/drive/folders/1_5f9a-p0rWxaaWzjk9NYChJYiacyLJXK

5. Նորարարական մոտեցում մանկավարժության մեջ

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
5.1 ՄԿՈՒ դասավանդողների հիմնական մանկավարժական հմտությունները (SEPR մոդել)	SEPR-ի մոդելը ներկայացնում է այն հիմնական մանկավարժական հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական կրթության ոլորտի ուսուցիչներին՝ արդյունավետ և վստահ դասավանդման համար: Այն ներառում է հինգ հիմնական ուղղություն. աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման ձևի տիրապետում, դասընթացի բովանդակության իմացություն և ճիշտ մատուցում, սովորողների հետ վստահ և	Ուսուցիչները կարող են այս մոդելը կիրառել որպես գործնական ուղեցույց՝ ինքնազննարկման և մասնագիտական առաջընթացի համար: Այն օգնում է հասկանալ սեփական ուժեղ կողմերը և այն հմտությունները, որոնք կարելի է զարգացնել հետագայում: Մոդելը կարող է նաև օգտակար լինել ՄԿՈՒ կենտրոններում մասնագիտական աշխատարանների պլանավորման, նոր	https://docs.google.com/presentation/d/1o6NgLUObvTW0GG6ViHoZ0_UvtPwPcwve/edit?slide=id.g386047c27f2_0_0#slide=id.g386047c27f2_0_0

	արդյունավետ հարաբերությունների ձևավորում, մանկավարժական գործիքների նպատակային կիրառում և հետաքրքիր ուսուցման սեսիաների կազմակերպում: Մոդելը օգնում է դասավանդողներին զարգացնել մասնագիտական և հաղորդակցական հմտությունները: Այն կիրառվում է SEPR-ում ուսուցիչների շարունակական վերապատրաստման նպատակով:	ուսուցիչների աջակցման աշխատանքի կազմակերպման կամ դասավանդման որակի գնահատման համար:	
5.2 OpenLab` SEPR-ի մանկավարժական համագործակցության համայնք	OpenLab-ը SEPR-ի մանկավարժական համագործակցության հարթակն է, որը խթանում է գործընկերային փոխանակումը, նորարարությունը և շարունակական մասնագիտական զարգացումը: Այն միավորում է ուսուցիչներին, վերապատրաստողներին և աշխատակիցներին ընդհանուր մանկավարժական նպատակների և փորձարկումների շուրջ: Պարբերական նախաձեռնությունների` Cafés pédagogiques, Ateliers CooPair, Form'Action և POP (Portes Ouvertes Pédagogiques) միջոցով OpenLab-ը խրախուսում է ստեղծագործական մոտեցումը, լավագույն փորձերի փոխանակումն ու մանկավարժական և թվային հմտությունների զարգացումը: Հարթակի փիլիսոփայությունը հիմնված է փորձարկման և բաց փոխանակման մշակույթի վրա, որը խթանում է համագործակցությունը և նոր գաղափարների իրագործումը:	Ուսուցիչները կարող են միանալ OpenLab համայնքին` կիսվելու փորձով, սովորելու գործընկերներից և փորձարկելու նոր ուսուցման ձևեր աջակցող միջավայրում: Նրանք կարող են մասնակցել Cafés pédagogiques հանդիպումներին` քննարկելու դասավանդման առօրյա մարտահրավերները, միանալ Ateliers CooPair աշխատարաններին` նոր մեթոդներ կամ գործիքներ փորձարկելու համար, և ներգրավվել Form'Action սեսիաներում` հմտությունները խորացնելու նպատակով: POP միջոցառումները հիանալի հնարավորություն են` ներկայացնելու սեփական նախագծերը, բացահայտելու նոր գաղափարներ և ստեղծելու կապեր այլ մանկավարժների հետ: Ուսուցիչների ակտիվ մասնակցությունը նպաստում է համագործակցության ամրապնդմանը, նորարարական մտածողության զարգացմանը և	https://drive.google.com/drive/folders/1gHpg4f7kUxnaGZA67XQte7hAq_-GPwmx

		դասավանդման վստահության բարձրացմանը:	
6. ԿԱՊԿՈՒ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՆԵՐԱԶՈՒՄ			
Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
6.1 ԿԱՊԿՈՒ խնդիրների ընկալում. տարբերել և հասկանալ հաշմանդամության 6 տեսակները դասավանդման մեջ ներառական մոտեցումը ցուցաբերելու համար	Այս մոտեցումը օգնում է ուսուցիչներին ճանաչել և հասկանալ հաշմանդամության վեց հիմնական ձևերը՝ զգայական, շարժողական, ճանաչողական, մտավոր կամ ինտելեկտուալ, հոգեբանական և խրոնիկական (երկարաժամկետ) հիվանդություններ: Յուրաքանչյուր տեսակի ազդեցությունը ուսուցման և առօրյա գործունեության վրա հասկանալով՝ ուսուցիչները կարող են ավելի արդյունավետ հարմարեցնել իրենց դասավանդման մեթոդները, հաղորդակցությունը և դասասենյակի կազմակերպումը: Այս իրազեկվածությունը խթանում է ապրումակցումը, համընդհանուր ներառական մտածողությունը և հավասար պայմաններով կրթական միջավայրի ձևավորումը, որտեղ յուրաքանչյուր սովորող կարող է առաջադիմել:	Դասավանդողները կարողանում են տարբերակել հաշմանդամության առանձնահատկությունները և հասկանալ դրանցից բխող կարիքները: Դասավանդողները դասավանդման ընթացքում կարողանում են հարմարեցնել մեթոդներն ու նյութերը՝ օրինակ՝ օգտագործել տեսողական օժանդակ նյութեր, պարզեցնել գրավոր հանձնարարությունները կամ թույլ տալ ավելի ճկուն ժամանակացույց: Դասավանդողները խրախուսում են լսարանում համագործակցությունը և ապրումակցումը: Ուսուցիչները կարող են նաև համագործակցել Pôles Handi'Ressources և նման աջակցող կենտրոնների հետ՝ միասին մշակելու անհատական հարմարեցումներ/մոտեցումներ: Դասավանդողների մասնակցությունը	https://drive.google.com/drive/folders/1tbLzAj4jsETjUX_6m3zbJrM4zMUXuzJS

		Ներառականության և իրազեկման թեմայով դասընթացներին ուժեղացնում է նրանց կարողությունը աջակցելու բոլոր ուսանողներին:	
6.2 HandiWeek՝ Ներառականության շաբաթ SEPR-ում	SEPR-ի Pôle Handi'Ressources բաժնի կողմից կազմակերպվում է ամենամյա միջոցառում հաշմանդամության թեմայով՝ խթանելու ներառականությունը և բարձրացնելու ընդհանուր իրազեկությունը: Անցկացվում են տարբեր միջոցառումներ՝ վարպետաց դասեր, արվեստային նախագծեր, ֆիլմերի ցուցադրություններ, թատերական ներկայացումներ և ուսանողների նախաձեռնած ծրագրեր: 2025 թվականի միջոցառումը նվիրված էր հոգեկան առողջության թեմային: SEPR-ը նաև նշում է Դաունի համախտանիշի համաշխարհային օրը՝ մասնակցելով «Չհամընկնող գուլպաներ» արշավին: Այս միջոցառումները խթանում են ապրումակցումը, բաց մտածողությունը և հավասար հնարավորությունների մշակույթը՝ թե՛ սովորողների, թե՛ աշխատակիցների շրջանում:	• Ստեղծել փոքր կազմակերպչական խումբ: • Գործակցել հաշմանդամություն ունեցող անձանց աջակցող տեղական կազմակերպությունների հետ: • Համադրել իրազեկման, արվեստային և փորձարարական ձևաչափերը: • Ներգրավել թե՛ ուսանողներին, թե՛ աշխատակիցներին: • Տարածել տեղեկատվությունը սոցիալական ցանցերով, պաստառներով և այլն: • Հավաքագրել կարծիքներ և առաջարկություններ՝ հաջորդ միջոցառումը բարելավելու համար:	https://drive.google.com/drive/folders/19pEfnSF1xPBzq8mek3By1NdOx5qcQvOI

6.3 Ներառական մանկավարժություն և աջակցություն ԿԱՊԿՈՒ ուսանողներին. Կրթության ադապտացման քարտեր SEPR-ում	SEPR-ի Pôles Handi'Ressources բաժինը ստեղծել է դասավանդողների գործնական ուղեցույցներ, որոնք նախատեսված են օգնելու դասավանդողին հարմարեցնել դասավանդումը ԿԱՊԿՈՒ ուսանողների կարիքներին (դիսլեքսիա, դիսկալկուլիա, դիսպրաքսիա, տեսողական և լսողական խանգարումներ, ուշադրության դեֆիցիտի և հիպերակտիվության խանգարում): Յուրաքանչյուր քարտ բացատրում է տվյալ խանգարման առանձնահատկությունները, դրա ազդեցությունը ուսուցման վրա և առաջարկում է հստակ քայլեր՝ դասի նախապատրաստման, իրականացման և գնահատման փուլերում հարմարեցումներ կատարելու համար: Այս նյութերը նպաստում են հավասար մասնակցության հնարավորությունների ստեղծմանը և խթանում ներառական միջավայրի ձևավորումը SEPR-ի բոլոր ուսումնական ծրագրերում:	• Օգտագործել մատչելի ուսումնական նյութեր՝ հստակ կառուցվածքով, պարզ լեզվով և տեսողական տարրերով: • Հարմարեցնել դասավանդման տեմպը և անհրաժեշտության դեպքում տրամադրել լրացուցիչ ժամանակ: • Կիրառել օժանդակ տեխնոլոգիաներ՝ ձայնային մուտքագրողներ, Էկրանի ընթերցողներ, ենթագրեր: • Չանագանել ուսուցման ձևաչափերը՝ գրավոր, բանավոր և տեսողական նյութերի համադրությամբ: • Խրախուսել սովորողներին արտահայտել իրենց կարծիքը և տալ հետադարձ կապ: • Պահպանել բաց երկխոսություն սովորողների հետ՝ միասին որոշելու համար համապատասխան հարմարեցումները:	https://drive.google.com/drive/folders/1lrPZ3By0Vr55nmGO2Rsq5AIR99D_HtROx
6.4 CMA և SEPR ուղեցույցներ՝ ուսումնառության, վարքագծային, աուտիզմ և հոգեբանական այլ առանձնահատկություններ ունեցող ուսանողների աջակցման համար	SEPR-ի և Pôles Handi'Ressources-ը կիրառում է Արիեստների և արիեստավորների պալատների (CMA Auvergne-Rhône-Alpes) ստեղծած մանկավարժական ուղեցույցները օգնում են դասավանդողներին ավելի լավ հասկանալ ու աջակցել աշակերտներին, ովքեր ունեն ուսումնառության, վարքային, աուտիզմի կամ հոգեբանական առանձնահատկություններ: Յուրաքանչյուր ուղեցույցում ներկայացված են պարզ բացատրություններ, օրինակներ և	Դասավանդողները կարող են այս ուղեցույցները օգտագործել որպես գործնական հղում՝ դասավանդումը հարմարեցնելու յուրաքանչյուր սովորողի կարիքներին: Նախ կարևոր է ծանոթանալ համապատասխան նյութին, հետո կիրառել առաջարկվող մեթոդները՝ արդյունավետ հաղորդակցվելու, դասը կազմակերպելու և լսարանը կառավարելու, ինչպես նաև գնահատում անցկացնելու համար: Ուղեցույցները կարելի է նաև ներառել	https://drive.google.com/drive/folders/1sy0Yebq3IfUTR8OKIGV1aMK3nxFWFvq0

	գործնական խորհուրդներ՝ ինչպես տարբերակել առանձնահատկություններ, ըստ այդմ հարմարեցնել ուսումնական միջավայրը և պահպանել արդյունավետ հաղորդակցություն սովորողների հետ: Այս նյութերը օգնում են ներառականությանը նպաստող միջավայրի ձևավորմանը և օգնում կանխել թյուրմեթոդները կամ ուսումնական գործընթացից դուրս մնալու դեպքերը:	թիմային քննարկումների կամ վերապատրաստումների կազմակերպման ժամանակ, նրանք կօգնեն ձևավորել միասնական մոտեցում՝ ինչպես աջակցել ԿԱՊԿՈՒ ուսանողներին:	
6.5 Սոցիալական ներառման թեմայով դասընթաց դասավանդողների համար. MOSAIC ՄԿՈՒ գերազանցության կենտրոն	Սոցիալական ներառականության դասընթացը միտված է հզորացնել դասավանդողների հմտությունը ճանաչելու և հաղթահարելու ներառական կրթության առջև կանգնած խոչընդոտները: Դասընթացը ներառում է ինքնավերլուծական վարժություններ, գործնական առաջադրանքներ և գործընկերային քննարկումներ, որոնք զարգացնում են դասավանդողների՝ ներառականության բազմազանության ընկալումը: Դասընթացը անդրադառնում է կարողության և հաշմանդամության, սոցիալ-տնտեսական տարբերությունների, մշակութային, էթնիկ, կրոնական և գենդերային տարբերությունների թեմաներին: Մասնակիցները սովորում են՝ ինչպես ձևավորել հավասարության և փոխըմբռնման վրա հիմնված ուսումնական միջավայր, ինչպես բարելավել լսարանի մթնոլորտը և ուժեղացնել սեփական մասնագիտական	Ուսուցիչները կարող են. Արտահայտել սեփական վերաբերմունքը: Հարմարեցնել դասերը՝ հաշվի առնելով սովորողների տարբեր կարիքները: Լսարանում խթանել հարգանք, ապրումակցում և բաց քննարկումներ: Օգտագործել բազմազան օրինակներ և բոլորին հասանելի ուսումնական նյութեր: Համագործակցել գործընկերների հետ՝ կիսվելու ներառական դասավանդման գաղափարներով ու փորձով: Շարունակել սովորել՝ անընդմեջ ամրապնդելով ներառականության մշակույթը: Մանրամասն ուղեցույցները հասանելի են հարթակում. https://training.craftingthefuture.eu/course/view.php?id=194	Բոլոր նյութերը հասանելի են հարթակում 6 լեզուներով՝ ֆրանսերեն, անգլերեն, իտալերեն, բուլղարերեն, ֆինլանդերեն և հայերեն: https://training.craftingthefuture.eu/course/view.php?id=194)

	ինքնավստահությունը: Դասընթացը օգնում է ձևավորել հաջողված դասավանդողի կերպար, որն ունի սեփական անձի նկատմամբ գիտակցված հարգանք: Դասընթացը օգնում է նրան պահպանել մոտիվացիան և կայունությունը կարիերայի ընթացքում:		
6.6 Հաշմանդամության թեմայով իրազեկման ձեռնարկ ուսումնական կենտրոնների համար	AGEFIPH Centre-Val de Loire-ը և GIP ALFA-ն մշակել են «Հաշմանդամության թեմայով իրազեկման ուղեցույցը», որը նախատեսված է ուսումնական կենտրոնների (OF/CFA) համար և օգնում է նրանց ավելի համակարգված ընդունել, ուղեկցել և աջակցել հաշմանդամություն ունեցող սովորողներին: Ուղեցույցը ներկայացնում է հաշմանդամության հիմնական հասկացությունները, խանգարումների տեսակները, իրավական պարտավորությունները, նկարագրում դասընթացը կազմակերպելու համար հստակ քայլեր (դասընթացից առաջ, ընթացքում և ավարտին) և ներկայացում ոլորտում եղած լավագույն փորձը: Ձեռնարկը նաև ներառում է գործնական խորհուրդներ՝ դիսլեքսիա, դիսկալկուլիա, դիսպրաքսիա, տեսողական և այլ խանգարումներ, աուտիզմ, զգայական կամ հոգեբանական առանձնահատկություններ ունեցող սովորողների համար: Ուղեցույցում	Դասավանդողները կարող են այս ուղեցույցը օգտագործել որպես օժանդակ ձեռնարկ՝ դասավանդումը տարբեր սովորողների կարիքներին հարմարեցնելու համար: Այն օգտակար է թե՛ դասերի պլանավորման, թե՛ իրականացման փուլում՝ օգնելով հասկանալ, թե ինչպես կարելի է փոփոխել մեթոդները, հաղորդակցման կամ գնահատման ձևերը: Ուղեցույցը նաև նպաստում է արդյունավետ համագործակցությանը Référent Handicap պատասխանատուի և արտաքին մասնագետների հետ՝ ապահովելով հետևողական և նպատակային աջակցություն սովորողներին: Այն կարելի է կիրառել նաև ներքին հանդիպումների և իրազեկման սեսիաների ժամանակ՝ որպես հղման նյութ կամ ստուգաթերթ՝ համոզվելու համար, որ մատչելիության և ներառականության սկզբունքները պահպանվում են ուսուցման բոլոր փուլերում: .	https://drive.google.com/drive/folders/1shYAjR5MQEZcZ8kePnbtAuh0ayFLyRKu

	Ներկայացված են կազմակերպչական, մանկավարժական, տեխնիկական և մարդկային աջակցության իրական օրինակներ, որոնք օգնում են ուսումնական հաստատություններին ձևավորել ավելի ներառական և հասանելի միջավայր:		
6.7 Ուսումնառության Նյութերի մատչելիության ապահովման սկզբունք	Նյութը տալիս է պարզ և գործնական առաջարկներ այն մասին, թե ինչպես կարելի է պատրաստել ուսումնական նյութեր, որոնք կլինեն ընթերցելի և հասանելի բոլոր սովորողների համար՝ այդ թվում՝ տեսողական, ճանաչողական կամ ընթերցանության դժվարություններ ունեցողներին: Այն ներկայացնում է նյութը ավելի հստակ ու ընկալելի դարձնելու հիմնական սկզբունքը՝ տառատեսակի, գույների, տեքստի դասավորության, ընդգծումների, տարածության ճիշտ ընտրությունը: Բացի այդ, առաջարկվում է օգտվել Microsoft Office-ի Accessibility Checker գործիքից՝ համոզվելու, որ նյութերը համապատասխանում են մատչելիության չափանիշներին:	Դասավանդողները կարող են այս սկզբունքներն օգտագործել իրենց դասընթացների նյութերի ստեղծելիս: Խորհուրդ է տրվում ընտրել պարզ, ոչ շեղ տառատեսակներ (օր.՝ Arial կամ Verdana), պահպանել բարձր գույնային կոնտրաստ, տեքստը դասավորել ձախ եզրագծով և ապահովել բավարար տարածություն տողերի միջև: Այս նյութը կարելի է օգտագործել որպես ինքնազննատման գործիք կամ նյութի մատչելիության վերաբերյալ թիմի վերապատրաստման ժամանակ:	https://drive.google.com/drive/folders/15GH4a_ZUT2nf4wd3T8qcJMJ_PfgA7Ycz

7. Սոցիալական ներառում

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ,

			հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
7.1 Co'op` Սովորողության խանութ	Co'op-ը ստեղծվել է 2018 թվականին և աջակցում է ժամանակավոր ֆինանսական կամ անձնական դժվարություններ ունեցող SEPR-ի սովորողներին՝ տրամադրելով անվճար սննդի փաթեթներ: Նախաձեռնության նպատակն է բավարարել սովորողների հիմնական կարիքները, որպեսզի նրանք կարողանան կենտրոնանալ իրենց ուսումնառության վրա և խուսափեն կրթությունից դուրս մնալուց: Co'op-ը համակարգվում է "Ուսանողական կյանք" կենտրոնի կողմից, որը համագործակցում է սոցիալական աշխատողի, դպրոցական խորհրդատուների և ուսուցիչների հետ: Նրանք կարևոր դեր են խաղում օգնության կարիք ունեցող սովորողներին բացահայտման գործում: Սննդի փաթեթների տրամադրումից բացի, այս նախաձեռնությունը խթանում է երկխոսությունն ու փոխկապակցվածությունը, ստեղծում ջերմ, վստահելի և հյուրընկալ միջավայր ուսանողների համար: Խանութի կահավորանքը նախագծվել և պատրաստվել է SEPR-ի փայտագործության մասնագիտության սովորողների կողմից, ինչը տարածքին հաղորդել է ջերմ մթնոլորտ: Նախաձեռնությունը նաև խրախուսում է սովորողների մասնակցությունն ու	Գործընթացը սկսվում է օգնության կարիք ունեցող սովորողների բացահայտմամբ և նրանց սոցիալական աշխատողի մոտ ուղղորդմամբ: Անհատական հանդիպումից և սոցիալական հանձնաժողովի քննարկումից հետո սովորողներին տեղեկացնում են որոշման մասին, և նրանք կարող են կապվել Co'op-ի աշխատակազմի հետ հանդիպում կազմակերպելու համար: Այնուհետև նրանք այցելում են Co'op՝ ստանալու իրենց անհատական սննդի փաթեթը: Նախագիծը համագործակցում է Կարմիր խաչ, Սննդի բանկ և նման ասոցիացիաների հետ, որոնք տրամադրում են վերապատրաստում և լոգիստիկ աջակցություն: Նախաձեռնության կայունությունն ապահովելու համար պետք է պարբերաբար կազմակերպվեն նվիրատվությունների ակցիաներ՝ ուսուցիչների և սովորողների մասնակցությամբ, իսկ տեղեկացվածության բարձրացման միջոցառումները, օրինակ՝ առողջ սննդի վերաբերյալ աշխատարանները, կնպաստեն մասնակցության ընդլայնմանը և կօգնեն նվազեցնել հասարակության մեջ եղած բացասական պիտակավորումը:	https://drive.google.com/drive/folders/1sEAo6kujdCXs8ko1VXXH2ggGnt4KgZfp

	տեղեկացվածությունը՝ կազմակերպելով նվիրատվությունների ակցիաներ և մենթորինգի վերաբերյալ աշխատարաններ, որոնք բաց են բոլորի համար:		
8. Կանաչ կրթություն			
Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
8.1 Սեղանի խաղ "Հաղթահարիր տապը" (Beat the Heat)	Այս սեղանի խաղը կարելի է օգտագործել անգլերենի դասերին: Այն ստեղծվել է որպես կրթական խաղ, որը ծանոթացնում է խաղացողին բարդ մարտահրավերներին, որոնց առերեսում է քաղաքը կլիմայական փոփոխության պայմաններում: Խաղի ընթացքում մասնակիցները պետք է լուծեն երեք հիմնական խնդիր, որոնց բախվում է երևակայական մի քաղաք ուժեղ տապի ժամանակ՝ փոխադրման կազմակերպում, կանաչ տարածքներ և բնակարանային պայմաններ: Տարբեր թեմաներին առնչվող փազլների և իրավիճակների միջոցով խաղացողները հասկանում են, թե որքան փոխկապակցված են քաղաքի խնդիրները, և ուսումնասիրում նորարարական լուծումներ՝ դրանց	Խաղի կանոնները Նախապատրաստում. ուսումնասիրել տեղեկատվությունը, պատրաստվել որպես խաղավար, և ունենալ նյութեր՝ կլիմայի փոփոխության թեման լսարանում ներկայացնելու համար: Խաղ. օգտագործել տպագիր տարբերակը՝ տպել, կտրել և խաղալ: Քննարկում և հետագա քայլերի պլանավորում. խաղից հետո սովորողների հետ քննարկել արդյունքները (կարճ կամ երկար տարբերակը կարող է օգնել՝ ուղեցույցի միջոցով), և խորհուրդներ տալ ձեռնարկել փոքր քայլեր՝ իրական գործողության անցնելու համար:	Նախագիծը ֆինանսավորվել է Erasmus+ ծրագրի շրջանակում: Բոլոր մանրամասները, ուղեցույցներն ու օժանդակ փաստաթղթերը (անգլերեն) հասանելի են հետևյալ հղումով՝ https://app.ecciproject.eu/physical-game/

	ազդեցությունը մեղմելու համար: (Առկա է խաղի թվային և տպագիր ձևաչափեր)		
8.2 Կայուն շարժունություն և բնապահպանական թեմաների մասին իրազեկվածություն MOSAIC <<Կանաչ ճանապարհորդության>> ուղեցույց	MOSAIC-ի <<Կանաչ>> ճանապարհորդական ուղեցույցի նպատակն է խթանել բնությանը համահունչ և պատասխանատու ճանապարհորդությունը ծրագրային շարժունության ընթացքում: Այն ուղղված է ճանապարհորդությունների և կազմակերպչական գործընթացների բնապահպանական ազդեցությունը նվազեցնելուն՝ խրախուսելով ցածր արտանետումներով տրանսպորտի, Էկո-հարմարեցված (կայուն) կացության վայրերի և գիտակցված ճանապարհորդական սովորությունների կիրառումը: Ուղեցույցը նպաստում է նաև մտածելակերպի փոփոխությանը՝ ձևավորելով կայունությունը որպես ընդհանուր արժեք բոլոր մասնակիցների և կազմակերպիչների համար: Փաստաթուղթը ներառում է ածխածնային հետքի հաշվարկման գործիքակազմ, գործնական Էկո-խորհուրդներ և ռեսուրսներ, որոնք օգնում են պլանավորել ավելի «կանաչ» և խնայող ճանապարհորդություններ:	Այս փորձն արդյունավետորեն կիրառելու համար ծրագրերի կազմակերպիչներն ու մասնակիցները շարժունության պլանավորման փուլում պետք է առաջնորդվեն <<Կանաչ>> ճանապարհորդական ուղեցույցով : Ցանկալի է ավիաչվերթների փոխարեն նախապատվությունը տալ գնացքներին, ավտոբուսներին կամ համատեղ փոխադրամիջոցներին , սերտիֆիկացված Էկո-հարմարեցված (կայուն) կացության վայրերին, ինչպես նաև արտանետումները գնահատելու համար օգտագործել CO₂ հաշվիչներ (Ecopassenger, Sustainable Travel International): Ճանապարհորդները կարող են ձևավորել ավելի կայուն սովորություններ՝ թեթև ճամպուրկ վերցնելով, խուսափելով մեկանգամյա օգտագործման պլաստիկներից, նախընտրելով տեղական և բուսական սնունդ, և փոխհատուցելով անխուսափելի արտանետումները: Կազմակերպիչները կարող են ուղեցույցը ներառել պլանավորման ձևանմուշներում, նախապես տեղեկացնել մասնակիցներին և խթանել տեղեկացվածությունը կայունության թեմայով աշխատարանների միջոցով:	https://drive.google.com/drive/folders/14zJMNZLPdKANy7TbhTxx-bySQwke70vy

8.3 Կանաչ և կայուն շարժունություն- The Green Erasmus պորտալ	Green Erasmus պորտալը ստեղծվել է Green Erasmus նախագծի շրջանակում՝ ուսանողներին օգնելու հասկանալ, թե ինչպես կարելի է վարել կայուն և պատասխանատու ապրելակերպ նախագծի մեկնարկից առաջ, նախագծի ընթացքում և ավարտից հետո: Չնայած որոշ քայլեր արդեն հայտնի են, շատ կարևոր կողմեր հաճախ մնում են անտեսված, և ուսանողները միշտ չէ, որ պատկերացնում են, թե ինչպես իրականում կարող են իրենց փորձը դարձնել ավելի «կանաչ»: Պորտալը առաջարկում է գործնական խորհուրդներ և գաղափարներ կայուն վարքագիծ որդեգրելու համար, ինչպես նաև օգտակար նյութեր ու ռեսուրսներ՝ թեմային ավելի ակտիվ ներգրավվելու նպատակով: Այն ներառում է նաև “On My Way” և “Small Steps” խաղերը, ինչպես նաև Green Erasmus հարցաշարը (Quiz)՝ կայունության վերաբերյալ գիտելիքները ստուգելու համար:	Մի շարք գործիքներ, որոնք կարող են օգնել ուսուցիչներին կիրառել միջազգային շարժունությունների կազմակերպման կայուն ձևաչափ: Green Erasmus հարցաշար (Quiz)՝ թեմայի վերաբերյալ սովորողների և ուսուցիչների գիտելիքները գնահատելու համար: Բջջային հավելված, որը հնարավորություն է տալիս տարբեր երկրներում գտնել Էկո-խանութներ և կայուն ծառայություններ: Երեք փուլով պատրաստման մոդել՝ («մինչև», «ընթացքում» և «հետո»), որը ցույց է տալիս, թե ինչպես կարելի է ավելի «կանաչ» ձևով կազմակերպել շարժունությունը: Խաղեր և ինտերակտիվ նյութեր, որոնք օգնում են տեղեկանալ և բարձրացնել գիտակցությունը կլիմայի փոփոխության վերաբերյալ:	https://www.greenerasmus.org/

9. Միջազգայնացում

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր)

			և այլն...)
9.1 Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ոլորտի մասնագետների համար նախատեսված Էլեկտրոնային դասընթաց՝ միջազգայնացման թեմայով MOSAIC Գերազանցության կենտրոն	Այս Էլեկտրոնային դասընթացը նախատեսված է ուսուցիչների, շարժունության համակարգողների և ղեկավարների համար, ովքեր աշխատում են մասնագիտական կրթության և ուսուցման ոլորտում և ցանկանում են զարգացնել միջազգայնացման ռազմավարություն իրենց հաստատություններում: Դասընթացը տրամադրում է գործնական գիտելիքներ և գործիքներ, որոնք օգնում են միջազգայնացումը ներառել ամենօրյա աշխատանքում՝ սկսած շարժունության ծրագրերի կառավարումից մինչև միջազգային գործընկերությունների ստեղծում: Մասնակիցները կարող են անցնել դասընթացի ամբողջական ծրագիրը կամ ընտրել միայն այն թեմաները, որոնք համապատասխանում են իրենց կարիքներին: Նախքան մոդուլների մեկնարկը յուրաքանչյուր մասնակից անցնում է կարճ փորձագիտական թեստ, որը գնահատում է մասնագիտական կրթության ոլորտում միջազգայնացման վերաբերյալ իր գիտելիքները՝ ընդգրկելով այնպիսի թեմաներ, ինչպիսիք են Erasmus+ շարժունությունը, միջազգային համագործակցությունը և որակավորումների փոխճանաչումը: Դասընթացի մոդուլները ձևավորվել են որպես գործնական ուղեցույց՝ օգնելու	Ուսուցիչները կարող են այս դասընթացի միջոցով խորացնել իրենց գիտելիքներն ու ընկալումը միջազգայնացման վերաբերյալ, կիրառել ներկայացված գործիքները դասավանդման և նախագծային աշխատանքներում, ինչպես նաև համագործակցել գործընկերների հետ՝ զարգացնելու գլոբալ մտածողություն և միջազգային տեսլական իրենց հաստատությունում:	Բոլոր նյութերը հասանելի են հարթակում 6 լեզուներով՝ ֆրանսերեն, անգլերեն, իտալերեն, բուլղարերեն, ֆինլանդերեն և հայերեն: https://training.craftingthefuture.eu/course/view.php?id=194)

	մասնակիցներին շարժունությունն ու միջազգայնացումը դարձնել իրական առավելություն՝ թե՛ սովորողների, թե՛ հաստատության համար:		

ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ՓՈՐՁ, ՈՒՂԵՑՈՒՅՑՆԵՐ ԵՎ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՊՐՈ Ֆորմացիոնե, Իտալիա

Ծրագիր 101128630

Համաֆինանսավորվում է
Եվրոպական միության կողմից

Ֆինանսավորվում է Եվրամիության կողմից: Արտահայտված տեսակետներն ու կարծիքները, այնուամենայնիվ, պատկանում են միայն հեղինակին (ներին) և պարտադիր չէ, որ արտացոլեն Եվրոպական միության կամ Եվրոպական կրթության և մշակույթի գործադիր գործակալության (EACEA) տեսակետները: Ո՛չ Եվրամիությունը, ո՛չ EACEA-ն չեն կարող պատասխանատվություն կրել դրանց համար:

Փաստաթղթերի վերահսկման տեղեկատվություն

Կարգավորումներ	Գնահատում
Փաստաթղթի անվանումը	Լավագույն Փորձ, Ուղեցույցներ Եվ Գործիքներ Ուսուցչի Աշխատանքային Միջավայրի Բարելավման Համար
Նկարագրություն	Փաստաթուղթն ամփոփում է ուսումնական միջավայրը բարելավելու համար կիրառվող լավագույն փորձերն ու գործիքները, ինչպես նաև նոր սարքավորումների և ծրագրային ապահովման օգտագործման ուղեցույցները: Անգլերեն և հայերեն լեզուներով:
Փաստաթղթի հեղինակ	SEPR և APRO Formazione
Աշխատանքային փաթեթ	WP3
Գաղտնիության աստիճանը	Հանրային
Ամսաթիվ	15/11/2025

Բովանդակություն

1. Սարքավորումներ և ծրագրեր.....	5
1.1 Իմիտացիոն (սիմուլացիոն) ուսուցում.....	5
2. Աշխատանքի առողջություն և անվտանգություն.....	6
2.1 APRO Formazione-ի կողմից մշակված անվտանգության դասընթաց– աշխատանքային վտանգների վերաբերյալ տեսամոդուլներ.....	6
2.3 Ձեռնոցներ հագնելու և հանելու տեխնիկա.....	6
2.4 Անկողնային հիվանդների հիգիենա և խնամք.....	7
2.5 Ձեռքերի հիգիենա. պարզ ժեստ՝ անվտանգության համար.....	7
2.6 Խնամքի գերազանցություն. օպերատորի դերը ծանր հիվանդների սպասարկման և աջակցման մեջ.....	8
2.7 Ճիշտ տեղափոխման հիմնական կանոններ.....	8
2.8 Անվտանգ և հիվանդակենտրոն տեղափոխում.....	9
2.9 Անվտանգ շարժունակություն և օժանդակ միջոցների ճիշտ օգտագործում.....	9
2.10 Առողջապահական աշխատողների անձնական հիգիենա և մասնագիտական տեսք.....	10
3. Թվային ուսուցում.....	10
3.1 Թվային ուսուցում – Google Sites և Moodle.....	11
3.2 Թվային և ներառական ուսուցման գործիքներ մասնագիտական կրթության և ուսուցման (VET) ոլորտում.....	12
3.3 MODULE IT – թվային ուսուցում մասնագիտական կրթության համար.....	13
3.4 Ներառականություն և թվային գործիքներ APRO Formazione-ում.....	13
3.5 Առողջապահության ոլորտում մեծահասակների կրթություն.....	14
3.6 Առողջապահական կրթության մեջ մեծահասակների ուսուցում և ներառական դասավանդում.....	15
3.7 Մարդակենտրոն խնամք և հաղորդակցություն Հաղորդակցություն և Էմպատիա խնամքի հարաբերություններում.....	15
3.8 Առողջապահության մեջ ճգնաժամերի կառավարում – մարդու իրավունքների և գիտակցական մոտեցում.....	16
3.9 Լարված իրավիճակների հանգուցալուծում և կոնֆլիկտների կառավարում առողջապահությունում.....	17
4. Նորարարական մոտեցում մանկավարժության մեջ.....	18
4.1 Խնամք ստացող մարդկանց բազմազանության ըմբռնում.....	18
4.2 Բուժքույրական մեթոդ և դեպքի ուսումնասիրություն՝ հաշմանդամություն.....	19
4.3 Անձակենտրոն խնամք և բուժքույրական մեթոդ – «Progetto Emmaus»-ի մոդել.....	20
4.4 Հետադարձ կապի սանդուղք.....	20
5. ԿԱՊԿՈՒ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՆԵՐԱՌՈՒՄ.....	21
5.1 Առողջության և սոցիալական խնամքի ոլորտում մարդու իրավունքների վրա հիմնված մոտեցում.....	21
5.2 Խնամք ստացող մարդիկ – Հիմնական գիտելիքներ խնամք ստացող մարդկանց բազմազանության ըմբռնում.....	22
5.3 Մատչելի և ներառական ուսումնական նյութերի մշակում.....	23
5.4 «Լորեդանան՝ Ալցհայմերի հիվանդությամբ – Le Parole» (Տեսանյութ՝ դեպքի ուսումնասիրություն).....	24
6. Սոցիալական ներառում.....	24

6.1 Բարեկեցություն և հոգեկան առողջություն առողջապահական կրթության մեջ Առողջապահական մասնագետների շրջանում burn out / մասնագիտական հյուժվածության ռիսկի վերաբերյալ իրազեկվածության բարձրացում.....	25
6.2 Առողջապահական ուսանողների կյանքի հմտությունների և զբաղվածության կարողությունների ուսուցում.....	25
6.3 Բարեկեցություն և հոգեկան առողջություն.....	26
6.4 Տնային խնամքի օգնականների համար նախատեսված տեսա-դասընթացների շարք.....	26
6.5 Տնային խնամքի օժանդակ ուղեցույց՝ խնամողների համար.....	27
7. Կանաչ կրթություն.....	27
7.1 Կայունությունն առօրյա կյանքում ուսուցանելու կառուցվածքային դասի օրինակ.....	27

1. Սարքավորումներ և ծրագրեր

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
1.1 Իմիտացիոն (սիմուլացիոն) ուսուցում	Իմիտացիոն (սիմուլացիոն) ուսուցում հանդիսանում է կամուրջ դասարանում ստացվող գիտելիքների և իրական կլինիկական փորձի միջև: Առողջապահության ոլորտում սիմուլացիայով ուսուցման առավելություններն են՝ հասանելի ուսուցման բազմազան հնարավորություններ, սխալվելու և դրանցից սովորելու ազատություն, ուսուցման փորձառության անհատականացում, մանրամասն հետադարձ կապ և գնահատում: Կարելի է դիտարկել ուսուցման միջավայրի երկու տեսակ՝ - թվային մանեկեն՝ պաթոլոգիաներ և ախտանիշներ ծրագրավորելու հնարավորությամբ - թվային դասարան, որտեղ համագործակցային թվային հավելվածի միջոցով ուսանողները կարող են լուծել վիրտուալ դեպքեր, որոնք ստեղծված են իրական դեպքերի հիման վրա (չափումներ կատարել, հետազոտություններ նշանակել,	Որոշ մեթոդաբանական ցուցումներ՝ - աստիճանական ուսուցում. առաջին տարում սիմուլացիան հիմնականում կենտրոնանա սխալների ճանաչման վրա ստատիկ իրավիճակներում; - երկրորդ տարուց՝ ավելի բարդ դեպքեր, և այլն... - ժամանակի կառավարում և սիմուլացիայի կազմակերպում. օրինակ՝ 25 րոպե սիմուլացիա; 45 րոպե քննարկում - գնահատում. գնահատումը կախված չէ կլինիկական դեպքի հաջող լուծումից, այլ քննարկման արդյունքից: - համագործակցություն Նույն գործիքները կիրառող ուսուցման կենտրոնների/դպրոցների միջև՝ դեպքերի համատեղ պատրաստում՝ ներառելու հավելվածի տվյալների բազայում և օգտագործելու համար:	https://docs.google.com/document/d/1NhNSdQib4ZtaLuLNi8QgDgJdkS8eMM-j/edit?usp=drive_link&oid=106042973376006426452&rtpof=true&sd=true https://www.nursingsimulation.org/article/S1876-1399%2812%2900314-3/pdf

	հետևել դեպքի զարգացմանը ժամանակի ընթացքում):		
2. Աշխատանքի առողջություն և անվտանգություն			
Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
2.1 APRO Formazione-ի կողմից մշակված անվտանգության դասընթաց– աշխատանքային վտանգների վերաբերյալ տեսամոդուլներ	Թվային ուսուցման դասընթաց, որը բաղկացած է կարճ տեսանյութերից՝ աշխատանքի վայրի հիմնական ռիսկերի վերաբերյալ՝ կենսաբանական, քիմիական, էլեկտրական, հրդեհային, ձեռքով բեռների տեղափոխման, աղմուկ, Էռգոնոմիկա և սթրես: Դասընթացը խթանում է իրազեկությունն ու կանխարգելումը՝ համադրելով տեսողական բացատրություններ, իրավական հղումներ և վերջնական ինքնագնահատման թեստ:	Տեսանյութերը կարելի է ներառել առցանց կամ խառը դասերի մեջ՝ օգտագործելով Moodle կամ Google Sites հարթակները: Յուրաքանչյուր մոդուլից հետո կարելի է ավելացնել կարճ թեստեր կամ իրականացնել քննարկումներ: Խորհուրդ է տրվում նաև ավելացնել հայերեն ենթագրեր՝ հասանելիությունը ապահովելու համար և պարբերաբար թարմացնել պարունակությունը՝ պարունակությունը անվտանգության կանոնակարգերին համապատասխանեցնելու նպատակով:	https://drive.google.com/drive/folders/15scnH5Ze6AHQLEWYAmZZPJtsgL7KUBSC
2.3 Ձեռնոցներ հագնելու և հանելու տեխնիկա	Մշակված ուսուցողական մոդուլը կենտրոնացած է առողջապահական միջավայրերում ձեռնոցների ճիշտ օգտագործման վրա: Այն ընդգրկում է, թե երբ և ինչպես պետք է օգտագործել ձեռնոցներ, ստերիլ և ոչ ստերիլ ձեռնոցների	Այս դասը կարելի է ներառել ուսանողների անվտանգության կամ հիգիենայի ուսուցման ծրագրում: Սկսեք կարճ տեսական ներածությամբ՝ ձեռնոցների տեսակների և դրանց կիրառման ցուցումների վերաբերյալ,	https://drive.google.com/drive/folders/1BNvuMjP1MI5hBMO4FMFSAqbUIwYQIRRQ

	տարբերությունը, ինչպես նաև տարածված սխալները, որոնցից պետք է խուսափել: Նպատակը խաչաձև վարակների կանխարգելումն է և ինչպես հիվանդի, այնպես էլ խնամողի անվտանգության ապահովումը:	այնուհետև անցկացրեք ուղիղ կամ տեսանյութով ցուցադրություն ձեռնոցների ճիշտ հագնելու և հանելու վերաբերյալ: Անհրաժեշտ է ընդգծել հիգիենայի քայլերը (ձեռքերի ախտահանում՝ օգտագործումից առաջ և հետո) և քննարկել իրական կյանքից վերցրած դեպքեր:	
2.4 Անկողնային հիվանդների հիգիենա և խնամք	Հետևյալ նյութը կենտրոնացած է անկողնային հիվանդների հիգիենայի ընթացակարգերի վրա՝ ընդգրկելով մաշկի անատոմիան, հիգիենայի կարիքները և հատուկ խնամքի տեխնիկաներ, ինչպիսիք են անկողնային լոգանքը, բերանի, աչքի և պերինեալ հիգիենան: Մոդուլը ընդգծում է հիվանդի հարմարավետությունը, ինֆեկցիայի կանխարգելումը և խնամքի ընթացքում հաղորդակցությունը:	Ուսուցիչները կարող են օգտագործել նյութը՝ ուսանողներին հիգիենայի կանոնները սովորեցնելու համար՝ ցուցադրությունների և սիմուլացիաների միջոցով: Միավորել մաշկի անատոմիայի վերաբերյալ տեսությունը մանեկենների վրա կամ ընկերների հետ վերահսկվող պրակտիկայի հետ՝ շեշտադրելով հարգանքը, գաղտնիությունը և հիվանդի հարմարավետությունը: Խրախուսել դիտարկումն ու մտորումը յուրաքանչյուր ընթացակարգից հետո:	https://drive.google.com/drive/folders/1emgz6vYFDg_aWPg5I3ShNYEH_WoRtYIO1
2.5 Ձեռքերի հիգիենա. պարզ ժեստ՝ անվտանգության համար	Այս ուսուցողական մոդուլը ընդգծում է ձեռքերի հիգիենայի կարևորությունը առողջապահական հաստատություններում ձեռքերով ինֆեկցիաների կանխարգելման գործում: Այն ներկայացնում է ձեռքերի լվացման տարբեր տեսակները (սոցիալական, ախտահանիչ և վիրահատական), Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) «Ձեռքերի հիգիենայի 5 կետերը» և ձեռքերի լվացման մանրամասն տեխնիկան՝ հիվանդներին և առողջապահական աշխատողներին	Ուսուցիչները կարող են այս նյութը օգտագործել՝ սովորողներին հիգիենայի խնամքի կանոնները սովորեցնելու համար՝ կատարելով ցուցադրություններ և սիմուլացիաներ: Սկզբում ներկայացվում է տեսական մասը՝ հիգիենայի կարևորությունը բացատրելով, այնուհետև ուսուցիչը սովորողներին ուղղորդում է վերահսկվող սիմուլացիաների միջոցով: Խրախուսեք սովորողներին մտորել, թե ինչպես են հիգիենայի	https://drive.google.com/drive/folders/1mPkzRmrNKdN6zS9D69MuyTkY7QmwP-Rn

	պաշտպանելու համար:	սովորությունները ազդում խնամքի որակի վրա:	
2.6 Խնամքի գերազանցություն. օպերատորի դերը ծանր հիվանդների սպասարկման և աջակցման մեջ	Այս ուսուցման մոդուլը նպատակ ունի ներկայացնել այն հիմնական մոտեցումները, որոնք անհրաժեշտ են ծանր հիվանդ կամ պալիատիվ խնամքի կարիք ունեցող անձանց որակյալ խնամք ապահովելու համար: Մոդուլում կարևորվում է հիվանդի արժանապատվության պահպանումը, բարոյությունների կանխարգելումը և մասնագիտական գիտելիքների համադրումը մարդկային ու կարեկցող վերաբերմունքի հետ: Ներկայացվում է նաև SMART նպատակների մեթոդը, որպեսզի խնամքի գործողությունները լինեն հստակ, չափելի և արդյունավետ: Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվում հիգիենային, շարժունակությանը, սննդի կազմակերպմանը և ուշադրությամբ ու զգայունությամբ իրականացվող հաղորդակցությանը:	Ուսուցիչները կարող են օգտագործել այս մոդուլը՝ ուսանողներին բարձրակարգ խնամքի մոտեցումներ սովորեցնելու համար: Սկսեք տեսական հիմքից (SMART նպատակներ, արժանապատվություն և էմպատիա), այնուհետև անցեք դեպքերի վրա հիմնված քննարկումներին և դերային խաղերին: Խրախուսեք ուսանողներին սահմանել SMART խնամքի նպատակներ և խորհել այն մասին, թե ինչպես են հաղորդակցությունն ու դիտարկումը ազդում հիվանդի բարեկեցության վրա:	https://drive.google.com/drive/folders/1CWFQyncDJv8x6DMJFpqy1QF-NcOGtwh
2.7 Ճիշտ տեղափոխման հիմնական կանոններ	Այս լավագույն փորձը ներկայացնում է ճիշտ տեղափոխման կարևոր տեխնիկաներ՝ հիվանդին անվտանգ կերպով անկողնուց սայլակ, անկողնուց պատգարակ տեղափոխելու, ինչպես նաև մասնակի կաթվածի դեպքում շարժելու համար: Նյութը օգնում է սովորողներին հասկանալ մարմնի ճիշտ դիրքավորումը և շարժման ընթացքում հարմարավետությունն ու անվտանգությունը ապահովելու կարևորությունը:	Ուսուցիչները կարող են այս տեսանյութերը/պատկերները օգտագործել՝ լրացնելու գործնական ցուցադրությունները: Սիմուլացիաները սկսելուց առաջ կարևոր է վերանայել յուրաքանչյուր տեղափոխման դեպքը և ընդգծել հնարավոր ռիսկերը: Խրախուսեք, որ սովորողները գործնական աշխատանքը կատարեն վերահսկողության ներքո՝ կենտրոնանալով մարմնի ճիշտ դիրքավորմանը, թիմային	https://drive.google.com/drive/folders/1t-eWonPPfmegWc9Zp-yPzC5_el8X3m4u

		աշխատանքին և հիվանդի անվտանգության ապահովմանը:	
2.8 Անվտանգ և հիվանդակենտրոն տեղափոխում	Այս լավագույն փորձը օգնում է ուսուցիչներին պատրաստել սովորողներին հիվանդներին անվտանգ, հարգանքով և մասնագիտական չափանիշներին համապատասխան տեղափոխելու համար: Այն ներառում է հիմնական տեղափոխման տեխնիկաներ, օպերատորի անվտանգությունը, հաղորդակցությունը, կարեկցանքը և հիվանդի գաղտնիության պաշտպանությունը:	Այս լավագույն փորձը իրականացվում է նախապես ներկայացնելով նպատակն ու բացատրելով դրա հիմնական սկզբունքները: Դասավանդողը ցուցադրում է տեխնիկան, ապա ուղղորդում մասնակիցներին՝ իրականացնելու գործնական վարժություններ կամ սիմուլացիաներ: Գործունեության ամբողջ ընթացքում ուշադրություն է դարձվում անվտանգությանն, մասնագիտական վարքագծին և հարգալից հաղորդակցությանը: Մասնակիցները ստանում են արձագանք իրենց մոտեցումը կատարելագործելու համար և խրախուսվում են խորհել, թե ինչպես այս պրակտիկան կարող է ներառվել իրենց առօրյա ուսուցման մեջ:	https://drive.google.com/drive/folders/1-6xNRiMWJDnxXm35R5EAOI1-Lu1s30f
2.9 Անվտանգ շարժունակություն և օժանդակ միջոցների ճիշտ օգտագործում	Այս լավագույն փորձը նպատակ ունի զարգացնել սովորողների կարողությունները՝ հիվանդին անվտանգ կերպով շարժելու և տեղափոխելու համար: Այն ընդգծում է էրգոնոմիկայի սկզբունքները, ինչպես նաև ձեռքով, մեխանիկական կամ քայլող օգնության միջոցների ճիշտ կիրառման կարևորությունը: Սովորողները սովորում են գնահատել իրավիճակը, հասկանալ հիվանդի ֆիզիկական հնարավորությունները, ընտրել համապատասխան միջոցներ և կիրառել	Այս պրակտիկան ներկայացվում է՝ բացատրելով անվտանգ շարժունակության հիմնական սկզբունքները և ցուցադրելով օժանդակ միջոցների ճիշտ օգտագործումը: Մասնակիցները սովորում են, թե ինչպես պետք է գնահատել հիվանդի վիճակը, միջավայրը և հնարավոր ռիսկերը՝ ցանկացած տեղափոխումից առաջ: Այնուհետև նրանք մասնակցում են	https://drive.google.com/drive/folders/1aPV7zLF4JWUWrIUOoRWu0BY4sMSQA5QW

	այնպիսի տեխնիկաներ, որոնք ապահովում են թե՛ հիվանդի, թե՛ առողջապահական աշխատակցի անվտանգությունը: Այս մոտեցումը խթանում է անվտանգության, կանխարգելման և հարգալից խնամքի մշակույթը:	ուղղորդված գործնական վարժությունների՝ Էրգոնոմիկ տեխնիկաներն ու սարքավորումների ճիշտ օգտագործումը կիրառելու համար: Ամբողջ գործընթացի ընթացքում դասավանդողը շեշտադրում է անվտանգությունը, հաղորդակցությունը և հիվանդի ակտիվ մասնակցությունը: Մասնակիցները ստանում են արձագանք և խորհում, թե ինչպես այս մոտեցումները կարող են փոխանցել իրենց ուսուցման փորձին	
2.10 Առողջապահական աշխատողների անձնական հիգիենա և մասնագիտական տեսք	Այս փորձի ներդրումը սկսվում է հիգիենայի և արտաքին տեսքի կարևորությունը բացատրելով՝ անվտանգության, պրոֆեսիոնալիզմի և հիվանդի վստահության տեսանկյունից: Դասավանդողը ներկայացնում է հիմնական կանոնները՝ ձեռքերի հիգիենա, մաքուր համազգեստ, համապատասխան խնամք և ԱՀՊ-ների ճիշտ օգտագործում՝ հստակ օրինակներով: Այնուհետև մասնակիցները խորհում են, թե ինչպես է անձնական վարքագիծը ազդում հիվանդի արժանապատվության, վարակների կանխարգելման և աշխատանքային միջավայրի վրա: Փորձը խրախուսում է ուսուցիչներին ցուցադրելու և հետևողականորեն ներառելու այս վարքագծերը իրենց ուսուցման և ամենօրյա մասնագիտական պրակտիկայի մեջ:	Գործնական մոտեցում, որը ամրապնդում է անձնական հիգիենայի, մաքուր համազգեստի և պրոֆեսիոնալ տեսքի կարևորությունը առողջապահական աշխատողների համար: Այն օգնում է ուսուցիչներին ուղղորդել սովորողներին հասկանալու, թե ինչպես ինքնախնամքը, վարակների կանխարգելումը և հիվանդի արժանապատվության նկատմամբ հարգանքը անմիջապես կապված են բարձրորակ խնամքի և վստահության ձևավորման հետ առողջապահական միջավայրում	https://drive.google.com/drive/folders/1m0ESI53gdEN6xxEUUpKoOSKEOpdux39Xa

3. Թվային ուսուցում

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
3.1 Թվային ուսուցում – Google Sites և Moodle	Այս լավագույն փորձը համադրում է Google Suite-ի գործիքները (Google Drive, Forms և Sites) Moodle ուսումնական հարթակի հետ՝ ստեղծելով ներառական և մատչելի խառը ուսուցման միջավայր: Ուսուցիչները դասերը, առաջադրանքները և մեդիա նյութերը կառուցում են Google Site-ում, որը կապված է ամպային պահոցների և YouTube-ի հետ: Moodle-ը լրացնում է այս գործընթացը՝ առաջարկելով անհատականացվող ուսումնական ուղիներ, թեստեր, վերլուծական գործիքներ և փոխադարձ գնահատման հնարավորություն: Այս հարթակների համադրումը աջակցում է ինչպես համաժամանակյա, այնպես էլ անհամաժամանակյա ուսուցմանը, զարգացնում է թվային հմտությունները և թույլ տալիս ուսանողներին սովորել իրենց իսկ տեմպով՝ մնալով ներգրավված:	Ուսուցիչները կարող են սկսել Google Site ստեղծելով՝ դասերի նյութերի, տեսանյութերի և առաջադրանքների համար միաձուլյա առցանց հարթակ ապահովելու նպատակով: Moodle-ը կարելի է օգտագործել ուսանողների առաջընթացը հետևելու, ինտերակտիվ թեստեր ստեղծելու և մասնակցությունը վերահսկելու համար: Դասերի ընթացքում կարելի է հերթափոխել առկա և առցանց դասերը: Նյութերին արագ հասանելիություն ապահովելու համար առաջարկվում է տրամադրել QR կոդեր կամ ուղիղ հղումներ, ինչպես նաև ուսուցանել ուսանողներին երկու գործիքների ճիշտ օգտագործումը՝ նրանց ինքնուրույնությունն ու թվային հմտությունները զարգացնելու համար:	Ուղեցույց https://drive.google.com/drive/folders/1GLm0hII99i3g7daoEAwVW5_rQV-DgYmi Քայլ առ քայլ ուղեցույց https://support.google.com/a/users/answer/9282722?sjid=14803577316857419028-EU https://www.pitiya.com/google-sites-tutorial.html https://docs.google.com/document/d/1_4brelU5KzWnoy-TxGdspCS2UibhwzkBb27n2kK8pLY/edit?tab=t.0#heading=h.kmzh9mz6izgu Դարոցների Google Sites կայքերի օրինակներ

			https://sites.google.com/ub.edu.bz/ubnursing/student-activity-archive https://sites.google.com/lbhs.sch.gg/home/curriculum/art Ուսուցիչների Google Sites կայքերի օրինակներ https://sites.google.com/ab-ed.org/mrtsimpsongeog/n45-geography/rural https://sites.google.com/a/moyleparkcollege.com/mr-doyle-geography/Resources/core-unit-1-physical-geography/volcanic-activity
3.2 Թվային և ներառական ուսուցման գործիքներ մասնագիտական կրթության և ուսուցման (VET) ոլորտում	Այս լավագույն փորձերի հավաքածուն խթանում է թվային և ներառական կրթությունը՝ Google Sites, Nearpod և մատչելիության ձևավորման սկզբունքների ինտեգրման միջոցով: Google Sites-ը ծառայում է որպես առցանց պահոց, որտեղ ուսուցիչները կարող են ստեղծել և կիսել նյութեր, տեսանյութեր և հանձնարարություններ: Nearpod-ը թույլ է տալիս ստեղծել ինտերակտիվ դասեր՝ հարցազրույցներով, հարցումներով և մուլտիմեդիա պարունակությամբ՝ աջակցելով ինչպես դասասենյակային, այնպես էլ հեռավար ուսուցմանը: Նյութերը նաև ընդգծում են ներառական դիզայնի կարևորությունը՝ մատչելի գույներ,	Ուսուցիչները կարող են սկսել Google Site ստեղծելով՝ դասընթացի բոլոր նյութերը մեկ տեղում կենտրոնացնելով և այն միացնել Nearpod-ի նման գործիքների հետ՝ ինտերակտիվ դասեր ստեղծելու համար: Թվային նյութեր պատրաստելիս կարևոր է կիրառել ներառականության սկզբունքները՝ բավարար գունային հակադրություն, ընթերցելի տառատեսակներ, հարմար միջտողային տարածություն և պարզ դասավորություն: Անհամաժամանակյա գործիքները կարող են նպաստել ինքնուրույն տեմպով ուսուցմանը, իսկ հետադարձ կապը կարելի է ապահովել թեստերի,	https://drive.google.com/drive/folders/1n3CGTdG52GRuDSZxiV5yx-nXGrHAVU2U

	տառատեսակներ և էջադիրքներ՝ բոլոր սովորողների հավասար մասնակցությունը ապահովելու համար: II Paese Ritrovato մոդուլը լրացնում է այս մոտեցումը՝ ցույց տալով, թե ինչպես թվային պատմարարությունը կարող է բարձրացնել սոցիալական ներառման և դեմենցիայի խնամքի վերաբերյալ իրազեկումը:	հարցումների կամ ինքնաարտացոլման առաջադրանքների միջոցով: Իրական թվային օրինակների ներառումը, օրինակ՝ II Paese Ritrovato նախագիծը, օգնում է կապել տեխնոլոգիան սոցիալական գիտակցության և ներառականության թեմաների հետ: Դասարանում կիրառելուց առաջ ցանկալի է անցկացնել վերապատրաստումներ՝ հավելվածների օգտագործման և հասանելիության չափանիշների (օր.՝ WCAG) վերաբերյալ:	
3.3 MODULE IT – թվային ուսուցում մասնագիտական կրթության համար	MODULE IT նախագիծը եվրոպական նախաձեռնություն է, որն իրականացվում է մասնագիտական կրթության հաստատությունների կոնսորցիումի կողմից, որոնց մեջ ընդգրկված են APRO Formazione-ը (Իտալիա) և Noorderpoort-ը (Նիդեռլանդներ): Նախագծի նպատակը մասնագիտական կրթության ոլորտում թվային ուսուցման կարողությունների ամրապնդումն է՝ նոր ուսումնական մոդուլներ, թվային գործիքներ և ուսուցիչների համար վերապատրաստման ծրագրեր մշակելու միջոցով:	Ուսուցիչները կարող են MODULE IT-ի նյութերը ներառել իրենց դասավանդման մեջ՝ ընտրելով իրենց մասնագիտական ոլորտին համապատասխան մոդուլներ և դրանք հարմարեցնելով իրենց դասերի կառուցվածքին ու սովորողների կարիքներին: Թվային գործիքներն ու առաջադրանքները կարելի է հեշտությամբ համադրել առկա և առցանց ուսուցման ձևաչափերի հետ:	https://moduleit.eu/ https://drive.google.com/drive/folders/1XU6a7ccne_85o4ygPwJJMrHEmo8Ay1FK
3.4 Ներառականություն և թվային գործիքներ APRO Formazione-ում	Այս փորձը ներկայացնում է, թե ինչպես է APRO Formazione-ն համադրում ներառական մոտեցումը թվային գործիքների հետ՝ օգտագործելով ProForma, Arxivar, Hyperplanning և CRM համակարգերը՝ ուսուցումը, աջակցությունը և հաղորդակցությունը ավելի հասանելի ու	Ուսուցիչները կարող են կիրառել այս մոտեցումը՝ համատեղելով ներառական դասավանդման մեթոդներն ու համապատասխան թվային ենթակառուցվածքը: Կարելի է օգտագործել կառավարման գործիքներ՝ սովորողների	https://drive.google.com/drive/folders/1br5kBzfBvUpki6gbv-SVxdSn6ynUajmE

	արդյունավետ դարձնելու համար: Այն ընդգծում է նաև մեծահասակների համար նախատեսված աշխատանքի վայրում ուսուցումը, հաշմանդամություն ունեցող անձանց մենթորության ու աջակցության ծրագրերը, ինչպես նաև երիտասարդներին ուղղված նախաձեռնությունները, որոնք նպաստում են վերջիններիս հոգեկան և սոցիալական բարեկեցությանը:	առաջընթացին հետևելու համար, պահպանել պարզ և անմիջական հաղորդակցություն սովորողների ու ընտանիքների հետ, ինչպես նաև նախագծել անհատականացված ուսումնական ուղիներ՝ հատուկ կրթական կարիքներ ունեցող սովորողների համար:	
3.5 Առողջապահության ոլորտում մեծահասակների կրթություն	Կրթական նորարարությունը շարունակական գործընթաց է, որը ձևավորվում է թվային փոփոխություններով, աշխատանքի նոր ձևերով և սովորողների փոխվող սպասումներով: Այն շեշտը դնում է ոչ թե պարզապես գիտելիք փոխանցելու, այլ սովորողին զարգանալու, փորձարկելու և ինքնուրույն սովորելու հնարավորություն տալու վրա: Այս մոտեցումը խրախուսում է, որ յուրաքանչյուր սովորող ունենա իրեն համապատասխան ուսումնական ուղին, կիրառվեն տարբեր գործիքներ՝ հաշվի առնելով ուսուցման զանազան ոճերը, իսկ ուսուցիչը դառնա ոչ թե միայն տեղեկություն փոխանցող, այլ ուղեկից ու աջակցող: Նորարարությունը դրսևորվում է թե՛ ուսումնական ծրագրերի կառուցվածքում, թե՛ դասավանդման գործիքներում և ուսուցիչների մասնագիտական հմտությունների զարգացման մեջ:	Մեծահասակների ուսուցման համատեքստում կարևոր է ուշադրություն դարձնել այն հանգամանքին, որ նրանց մոտիվացիան, ժամանակային հնարավորությունները և սովորելու պատկերացումները զգալիորեն տարբերվում են ավելի երիտասարդ սովորողներից: Սա պահանջում է ուսուցման ձևավորման ավելի մտածված, կառուցվածքային և նպատակային մոտեցում:	https://easpd.eu/nEASPD - Հաշմանդամություն ունեցող անձանց ծառայություններ մատուցող եվրոպական ասոցիացիան առաջարկեց թեմատիկ կոնֆերանս news-detail/eureco-ehecadi-forum-2024/ - https://easpd.eu/publications/ . Կազմակերպությունը նաև առաջարկում է առցանց ռեսուրսներ և վեբինարներ՝ https://easpd.eu/publications/ - Մեկ այլ կարևոր ԵՄ ցանց է EPALE-ը՝ մեծահասակների ուսուցմանը նվիրված ԵՄ կազմակերպություն՝ https://epale.ec.europa.eu/

3.6 Առողջապահական կրթության մեջ մեծահասակների ուսուցում և ներառական դասավանդում	APRO Formazione-ն մշակել է մեծահասակների կրթության մոդել, որը հարմարեցված է առողջապահական ոլորտի ուսուցման առանձնահատկություններին, որտեղ շատ ուսանողներ մեծահասակներ են, ովքեր համատեղում են աշխատանքը, ընտանիքը և ուսումը: Մեթոդը հիմնված է անդրագոգիայի վեց սկզբունքների վրա՝ հարգանք, ներքին մոտիվացիա, ուսուցման կողմնորոշում, ուսուցման պատրաստակամություն, փորձը որպես ռեսուրս և ինքնակառավարվող ուսուցում: Ուսուցումը կենտրոնացած է գործնական կիրառման, իրական կյանքի խնդիրների լուծման և հուզական աջակցության վրա՝ դիմադրությունն ու ուսուցման դժվարությունները հաղթահարելու համար: Ուսուցիչներին խորհուրդ է տրվում օգտագործել ներառական, հեշտ ընթերցվող նյութեր, տեսությունը համադրել պրակտիկայի հետ և հարմարեցնել ուսուցումը ուսանողների մշակութային և մասնագիտական առանձնահատկություններին:	Ուսուցիչները կարող են կիրառել այս փորձը՝ դասերը կառուցելով իրական առողջապահական համատեքստերի շուրջ, խթանելով ինքնուրույնությունը և գնահատելով ուսանողների նախորդ փորձը: Անհրաժեշտ է ստեղծել անվտանգ, հարգալից դասարանային մթնոլորտ, ինչպես նաև հերթափոխել տեսությունը և պրակտիկան: Ուսուցիչները պետք է նաև ապահովեն հետադարձ կապի հնարավորություն, անհրաժեշտության դեպքում թույլ տան հեռավար մասնակցություն դասերին և խրախուսեն համադասարանցիների միջև ուսուցումն ու համագործակցությունը՝ ուժեղացնելու մոտիվացիան և ներգրավվածությունը:	https://drive.google.com/drive/folders/1ZjAGc6MbnKFtDokA5DTuN_flF3wwSGMD

3.7 Մարդակենտրոն խնամք և հաղորդակցություն Հաղորդակցություն և էմպատիա խնամքի հարաբերություններում	Այս ուսուցողական նյութը ուսումնասիրում է հաղորդակցության և կարեկցանքի հիմնարար դերը առողջապահության մեջ: Այն ընդգծում է հաղորդակցության երեք ձևերը՝ բանավոր, ոչ բանավոր և պարաբանավոր, և դրանց ազդեցությունը խնամքի որակի, բուժմանը հետևելու և հիվանդի բարեկեցության վրա: Մոդուլը կիրառում է մարդու իրավունքների վրա հիմնված մոտեցում, որը խթանում է արժանապատվությունը, հավասարությունը, մասնակցությունը և հաշվետվողականությունը բոլոր հիվանդների հետ հարաբերություններում: Օրինակների և դեպքերի քննարկումների միջոցով ուսանողները վերլուծում են հաղորդակցությունը հիվանդանոցում գտնվող հիվանդների, հաշմանդամություն ունեցող մարդկանց և հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց հետ: Փոխձը նաև անդրադառնում է թիմային հաղորդակցությանը, մասնագիտական հյուժվածության կանխարգելմանը և հաստատության պատասխանատվությանը արդյունավետ հաղորդակցության խթանման գործում:	Ուսուցիչները կարող են կիրառել այս փորձը՝ համատեղելով հաղորդակցության սկզբունքների վերաբերյալ տեսական դասընթացները գործնական վարժանքների հետ, ինչպիսիք են դերային խաղերը, դեպքերի վերլուծությունը և մոդրումային քննարկումները: Առանձնահատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել կարեկցանքի և ակտիվ լսելու հմտությունների զարգացմանը: Ուսուցիչներին խրախուսվում է օգտագործել նյութում ներկայացված իրական կյանքի օրինակները, ինտեգրել թիմային աշխատանքի սիմուլյացիաները և օգնել ուսանողներին մասնագիտական պրակտիկայում բացահայտել հաղորդակցության խոչընդոտները և դրանք հաղթահարելու ռազմավարությունները:	https://drive.google.com/drive/folders/1E_r7uIEHCSUZ7d3EaxoHWsmBTOMn1GoZ

3.8 Առողջապահության մեջ ճգնաժամների կառավարում – մարդու իրավունքների և գիտակցական մոտեցում	Այս փորձը պատրաստում է առողջապահական ոլորտի ուսանողներին՝ ճանաչելու և կառավարելու բարդ կարիքներ ունեցող անձանց վարքային ճգնաժամերը: Այն հիմնված է Մարդու իրավունքների մոտեցման և Քույրական մեթոդի (PAI ցանց) կիրառման վրա՝ իրական կյանքի դեպքերի օրինակներով: Ուսանողները սովորում են ճանաչել ճգնաժամների տեսակները (հոգեշարժական գրգռվածություն, անհանգստություն, ինքնավնասման ռիսկ, արտաքին ագրեսիա), կառավարել զգացմունքները և կիրառել դեգենտալացիայի տեխնիկաներ: Ուսուցումը ներառում է դեպքերի վրա հիմնված ուսուցում, դերախաղեր, տեսանյութեր և մասնակիցների զգացմունքների վրա անդրադարձ՝ խորացնելու կարեկցանքը, ինքնակարգավորումը և թիմային աշխատանքը	Ուսուցիչները կարող են իրականացնել այս մոդուլը՝ սկսելով «Ի՞նչ է ճգնաժամը» քննարկումից և ուսումնասիրելով օպերատորի զգացմունքները: Կարելի է ներկայացրեք դեպքերի ուսումնասիրություններ և տեսանյութեր, որոնք ցույց են տալիս ճգնաժամային իրավիճակներ: Խմբային աշխատանքի միջոցով կարելի է ուսումնասիրել ճգնաժամի տեսակները և առաջարկել միջամտության ռազմավարություններ՝ հիմնված PAI ցանցի վրա: Ուսուցիչը կարող է խրախուսել դերային խաղեր՝ լարվածությունը նվազեցնելու և ակտիվ լսելու հմտություններ զարգացնելու համար: Ուսուցիչը կարող է ավարտել պրոֆեսիոնալ արձագանքների և ինքնախնամքի վերաբերյալ մտորումներով կամ օրագրի վարմամբ: Հնարավորության դեպքում կարելի է ներգրավել հոգեբանների կամ բուժքույրերի դասընթացի համատեղ անցկացման համար:	https://drive.google.com/drive/folders/16vG6CBYFVK5xNPd-zUdOgCuH3GMsblm

3.9 Լարված իրավիճակների հանգուցալուծում և կոնֆլիկտների կառավարում առողջապահությունում	Այս մոդուլը պատրաստում է ապագա առողջապահական օգնականներին կառավարել հիվանդների վարքային և էմոցիոնալ ճգնաժամերը՝ մարմնի լեզվի և հաղորդակցության ռազմավարությունների միջոցով: Այն համատեղում է տեսական և գործնական ուսուցման մեթոդները, ինչպիսիք են դերային խաղերը, ինքնավերլուծությունը և սիմուլյացիան: Ուսանողները ուսումնասիրում են բանավոր և ոչ բանավոր լարված իրավիճակների և կոնֆլիկտների կառավարման տեխնիկաները: Շեշտված է ինքնակարգավորման, կարեկցանքի և լարվածության կամ ագրեսիայի պահերին մարդակենտրոն և հարգալից մոտեցումը:	Ուսուցիչները կարող են իրականացնել այս պրակտիկան համադրած (blended) և մասնակցային մեթոդներով: Սկսել տեսական նյութով՝ հաղորդակցության էթիկայի և ագրեսիայի վերաբերյալ, այնուհետև ցուցադրություններով և տեսանյութերի վերլուծությամբ: Սիմուլյացիոն լաբորատորիաները կամ դերախաղերը կարելի է օգտագործել մարմնի դիրքը, ձայնի տոնը և զգացմունքների վերահսկումը վարժելու համար: Վարժություններից հետո իրականացվող դիտարկումը, ուղղորդված անդրադարձը կամ գրավոր մտորումները օգնում են ամրապնդել ուսուցումը: Հոգեբանների կամ փորձառու բուժքույրերի ներգրավումը բարձրացնում է իրավիճակի ռեալիզմը և ապահովում է էմոցիոնալ անվտանգություն ուսուցման ընթացքում:	https://drive.google.com/drive/folders/1qyFZpC9iPq-H4Wy6-D6kckLYcLdGDK6G

4. Նորարարական մոտեցում մանկավարժության մեջ

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր)

			և այլն...)
4.1 Խնամք ստացող մարդկանց բազմազանության ըմբռնում	Այս փորձը ներկայացնում է այն անձանց բազմազանությունը, որոնց հետ սովորողը կարող է աշխատել՝ տարբեր տարիքային խմբեր, առողջական վիճակներ և կյանքի հանգամանքներ: Այն հիմնված է առողջության՝ կյանքի ընթացքում ձևավորվող մոտեցման վրա՝ համաձայն ԱՀԿ սկզբունքների, որոնք կապում են բարեկեցությունը կյանքի բոլոր փուլերի հետ՝ մանկությունից մինչև առողջ ծերացում: Նյութը դիտարկում է օրինակներ՝ բժշկական հիվանդներ, հաշմանդամություն ունեցող անձինք, տարեցներ և հոգեկան առողջության դժվարություններ ունեցող մարդիկ՝ կարևորելով անձնակենտրոն և իրավունքների վրա հիմնված խնամքը: Մոդուլը ներկայացնում է նաև «վերականգնում» հասկացությունը՝ որպես հզորացման և հարմարվելու շարունակական գործընթաց, ոչ թե պարզապես առողջության վերադարձ:	Ուսուցիչները կարող են օգտագործել այս փորձը խրախուսում է ուսանողներին մտածելու խնամքի տարբեր համատեքստերի և յուրաքանչյուր հիվանդի անհատականության մասին: Դասերի ընթացքում կարելի է ներառել խմբային քննարկումներ քրոնիկ հիվանդությունների, վերականգնման և արժանապատվության թեմաներով՝ հիմնվելով իրական դեպքերի և եվրոպական առողջապահական համակարգերի տվյալների վրա: Անհրաժեշտ է խթանել կարեկցանքը, հաշմանդամության իրավունքների գիտակցումը և համապարփակ, մարդակենտրոն խնամքի ըմբռնումը՝ ներառելով ԱՀԿ և ԵՄ շրջանակները: Ինտերակտիվ հարցերը և դերային խաղերը կօգնեն ուսանողներին կիրառել տեսությունը պրակտիկայում և բարելավել իրենց կարողությունները՝ ապահովելու ներառական և անձակենտրոն խնամք	https://drive.google.com/drive/folders/1ErAUG_V4Z8vIJPhsqi-afgZyxYrCCTZO

4.2 Բուժքույրական մեթոդ և դեպքի ուսումնասիրություն և՛ հաշմանդամություն	Այս մոդուլը, որը իրականացվում է Cooperativa Progetto Emmaus կազմակերպության (Ալբա) կողմից, կենտրոնանում է «կարիք» հասկացության ըմբռնման և բուժքույրական մեթոդի (ADPIE) կիրառման վրա սոցիալ-առողջապահական միջավայրերում: Այն խթանում է ամբողջական, անձնակենտրոն մոտեցում, որտեղ խնամքը դիտվում է որպես հարաբերությունների և կրթական գործընթաց: Սովորողները վերլուծում են իրական դեպքեր (օրինակ՝ Ե.Ռ., մի կին՝ մտավոր զարգացման խանգարմամբ և հոգեկան խանգարումներով) և կիրառում են անհատական օգնության պլանը/աղյուսակը՝ կարիքները բացահայտելու և միջամտություններ պլանավորելու համար: Ուսուցումը ներառում է առողջապահական աշխատողների վկայություններ, առօրյա պրակտիկայի շուրջ խորհում և ուշադրություն՝ մարդու իրավունքների ու խնամք ստացողի ինքնավարության նկատմամբ հարգանքի վրա	Ուսուցիչները կարող են կիրառել այս փորձը՝ համադրելով դեպքի վրա հիմնված ուսուցումը մասնակցային հետ: Կարելի է սկսել «կարիք» և «առողջություն» հասկացությունների ներկայացումով, այնուհետև հրավիրել մասնագետների կամ օգտագործել ձայնագրված վկայություններ՝ իրական աշխատանքային իրավիճակների վերաբերյալ: Կարելի է ուսանողներին բաժանել զույգերի կամ խմբերի՝ դեպքը վերլուծելու և աղյուսակը լրացնելու համար: Կարելի է ավարտել թիմային աշխատանքի, էթիկայի և խնամքի մեջ մարդու արժանապատվության վերաբերյալ ամփոփիչ քննարկմամբ:	https://drive.google.com/drive/folders/1aLo7goF-WIBza8YtlfzmuccQHWjryNfw
4.3 Անձակենտրոն խնամք և բուժքույրական մեթոդ – «Progetto Emmaus»-ի մոդել	Այս փորձը ուսանողներին ներկայացնում է Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) սահմանած առողջության հոլիստիկ (ամբողջական) հասկացությունը՝ որպես ամբողջական ֆիզիկական, հոգեկան և սոցիալական բարեկեցության վիճակ: Այն կենսաբժշկական մոդելից անցնում է կենսահոգեբանականին և մարդու իրավունքների վրա հիմնված մոտեցմանը, ճանաչելով անհատներին որպես իրենց խնամքի ակտիվ մասնակիցներ: Փորձը ուսումնասիրում է առողջապահական	Ուսուցիչները կարող են օգտագործել այս նյութը՝ ամբողջական խնամք հասկացությունը ներկայացնելու և առողջապահական մասնագետների դերի շուրջ մտորումներ խթանելու համար: Գործունեությունները կարող են ներառել խմբային քննարկումներ մարդու արժանապատվության, ինքնավարության և թիմային աշխատանքի վերաբերյալ, ինչպես նաև ինստիտուցիոնալ և ոչ ֆորմալ խնամքի համատեքստերի	https://drive.google.com/drive/folders/18I1wObLZOM7ZOEhjzXEN-V-Vt4fIyV9j

	մասնագետների դերն ու պատասխանատվությունները, բազմամասնագիտական թիմային աշխատանքի կարևորությունը և խնամքի միջավայրերի ազդեցությունը բարեկեցության վրա: «Il Paese Ritrovato»-ի նման դեպքային ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, թե ինչպես են ներառական խնամքի միջավայրերը բարձրացնում դեմենցիայով մարդկանց ինքնուրույնությունը և կյանքի որակը:	համեմատություններ: Ուսուցիչները կարող են սառն օգտագործել «Il Paese Ritrovato» օրինակը որպես վերլուծության կամ բանավեճի դեպքի ուսումնասիրություն:	
4.4 Հետադարձ կապի սանդուղք	Հետադարձ կապի սանդուղքը կառուցվածքային մոտեցում է, որը օգնում է ուսանողներին և ուսուցիչներին կառուցողական երկխոսություն վարել ուսումնական արդյունքների վերաբերյալ: Այն խթանում է մտորումն ու կատարելագործումը՝ անցնելով չորս փուլերով՝ պարզել (Clarify), արժևորել (Value), մտահոգություններ (Concerns) և առաջարկություններ (Suggestions): Այս շրջանակը զարգացնում է ակտիվ լսումը, կարեկցանքը և հավասարակշռված արձագանք, նվազեցնելով պաշտպանական վերաբերմունքը/արձագանքը: Այն կարող է կիրառվել փոխադարձ գնահատման, նախագծերի վերանայման և համագործակցային ուսուցման միջավայրերում:	Ներկայացրեք սանդուղքի չորս փուլերը՝ իրական օրինակով: Փորձը կարելի է կիրառել խմբային նախագծերի, գործնական դասերի կամ փոխադարձ գնահատման ժամանակ՝ ուսանողներին ուղղորդելու կառուցողական հետադարձ կապ տալու մեջ: Յուրաքանչյուր գնահատումից հետո ուսանողներին կարող են գրանցել իրենց դիտարկումները: Մոտեցումը կարող է կիրառվել շարունակական գնահատման և մենթորության պրակտիկայի մեջ:	http://www.makinglearningvisibleresources.org/helping-students-give-and-receive-feedback.html http://www.makinglearningvisibleresources.org/ladder-of-feedback-see-supporting-learning-in-groups-in-the-classroom.html

5. ԿԱՊԿՈՒ Ուսանողների Ներառում

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)
5.1 Առողջության և սոցիալական խնամքի ոլորտում մարդու իրավունքների վրա հիմնված մոտեցում	Այս ուսումնական մոդուլը ներկայացնում է ՄԱԿ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության (WHO) QualityRights նախաձեռնությամբ սահմանված Մարդու իրավունքների վրա հիմնված մոտեցումը (HRBA): Այն խթանում է արդարությունը, հարգանքը, հավասարությունը, արժանապատվությունը և ինքնավարությունը (FREDA) առողջապահության ու սոցիալական ծառայությունների ոլորտում: Մոտեցումը հնարավորություն է տալիս ինչպես մասնագետներին, այնպես էլ ծառայություն ստացողներին հասկանալ և պաշտպանել իրենց իրավունքները՝ ընդգծելով մասնակցությունը, հաշվետվողականությունը և չխտրականությունը: Մոդուլը վերլուծում է առողջական սահմանափակման մոդելները՝ բժշկական և բարեգործականից մինչև սոցիալական և մարդու իրավունքների, ընդգծելով ներառման և ակտիվ քաղաքացիության ուղղված փոփոխությունը: Իրական դեպքերի և	Այս փորձը կարող է օգտագործվել մարդու իրավունքների կրթությունը առողջապահության և սոցիալական խնամքի ուսումնական ծրագրերում ներառելու համար: Այն կարող է ներառել FREDA սկզբունքների շուրջ քննարկումներ, հաղորդակցության և վերականգնման սցենարների դերային խաղեր և ինստիտուցիոնալ մշակույթի վերլուծություն: Ուսանողները կարող են խորհել ներառման խոչընդոտների մասին և առաջարկել լուծումներ: Ուսուցիչները կարող են նաև հրավիրել տեղական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների կամ աջակից գործընկերների՝ իրենց փորձով կիսվելու համար՝ տեսական կապելով ներառական, վերականգնմանը միտված խնամքի իրական փոփոխությունների հետ:	https://drive.google.com/drive/folders/1AD-jfPGdk_GP96_XjGMz7XF5GOZ5djFR

	Խմբային վարժությունների միջոցով սովորողները ուսումնասիրում են հաղորդակցության տեխնիկաները, վերականգնման սկզբունքները և ծառայության մշակույթի վերափոխումը՝ իրավունքները հարգող միջավայրեր ստեղծելու համար:		
5.2 Խնամք ստացող մարդիկ – Հիմնական գիտելիքներ Խնամք ստացող մարդկանց բազմազանության ըմբռնում	Այս փորձը ներկայացնում է առողջության նկատմամբ կյանքի ընթացքի մոտեցումը՝ ընդգծելով առողջության կարիքների բազմազանությունը կյանքի բոլոր փուլերում՝ սկսած մանկությունից մինչև առողջ ծերություն: Այն օգնում է ուսանողներին ճանաչել խնամք ստացող մարդկանց տարբեր տեսակները (բժշկական հիվանդներ, հաշմանդամություն ունեցող անձինք, տարեցներ և հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձինք) և հասկանալ քրոնիկության և ապաքինման հասկացությունները: Նյութը հիմնված է ԱՀԿ-ի և ԵՄ շրջանակների վրա՝ խթանելու անձնակենտրոն, իրավունքների վրա հիմնված խնամքը, որտեղ հարգվում են յուրաքանչյուր անհատի արժանապատվությունը, ինքնորոշման իրավունքը և հատուկ կարիքները:	Ուսուցիչները կարող են ներառել այս փորձը՝ տեսական բացատրությունները համադրելով քննարկումների և դեպքի հիմնված ուսուցման հետ: Ուսանողները կարող են վերլուծել տարբեր խնամքի միջավայրեր և համապատասխանեցնել իրենց մոտեցումը յուրաքանչյուր մարդու կյանքի փուլի կամ առողջական վիճակի առանձնահատկություններին: Խմբային աշխատանքները կարող են ներառել անհատականացված միջամտությունների սահմանում, սուր և քրոնիկ խնամքի համեմատություն, ինչպես նաև վերականգնման ու հզորացման վերաբերյալ մտորումներ: ԱՀԿ-ի և ԵՄ-ի տվյալների կիրառումը կօգնի սովորողներին կապել լսարանում ստացված գիտելիքները իրական առողջապահական համակարգերի և միջազգային խնամքի ստանդարտների հետ:	https://drive.google.com/drive/folders/1f3mizU5WhmZ0WTWSJhj4JnECI3MVHHrn

5.3 Մատչելի և Ներառական Ուսումնական Նյութերի մշակում	Այդ փորձը օգնում է ուսուցիչներին ստեղծել ներառական ուսումնական նյութեր, որոնք հասանելի են բոլոր սովորողներին՝ անկախ նրանց կարիքներից: Այն ներկայացնում է պարզ սկզբունքներ՝ հստակ տառատեսակներ և գույներ ընտրելու, փաստաթղթերը կառուցելու, պատկերները նկարագրելու, ինչպես նաև աուդիո և վիդեոյի համար այլընտրանքային տարբերակներ տրամադրելու համար: Այս քայլերի կիրառմամբ ուսուցիչները ստեղծում են նյութեր, որոնք ավելի դյուրին է կարդալ, հասկանալ և օգտագործել հաշմանդամություն ունեցող, տեսողության խանգարումներ, դիսլեքսիա ունեցող կամ բազմազան ուսումնական նախասիրություններով սովորողների հետ աշխատելիս:	Ուսուցիչներին ներկայացվում են մատչելի դիզայնի հիմնական սկզբունքները՝ բարձր կոնտրաստով գույների օգտագործում, պարզ դասավորություն և հստակ sans-serif տառատեսակներ, ինչպես նաև տեքստի տրամաբանական կառուցվածք և տեսողական ծանրաբեռնվածությունից խուսափում: Նրանք ուսումնասիրում են, թե ինչպես են տարբեր ուսանողներ ընկալում նյութերը՝ օրինակ՝ դիսլեքսիայի կամ գունակուրության սիմուլյացիաների միջոցով, և քննարկում են, թե ինչպես են դիզայնի որոշումները ազդում ընթերցելիության ու մասնակցության վրա: Փորձը ներառում է գործնական ուղորդված աշխատանք՝ առկա նյութերի հարմարեցման, գունային հակադրության ստուգման, պատկերների համար այլընտրանքային տեքստի (alt-text) ավելացման և տպագրելի ու թվային ձևաչափերում արդյունավետորեն աշխատող փաստաթղթերի նախապատրաստման ուղղությամբ: Նպատակը ուսուցիչների մեջ ձևավորելն է գիտակցում և հմտություններ, որոնք թույլ են տալիս ստեղծել ավելի ներառական ուսումնական ռեսուրսներ առօրյա դասավանդման համար	https://drive.google.com/drive/folders/1CeqWSreTRr-gwG0SVQfs_C6XaKxKAaSi

5.4 «Լորեդանան՝ Ալցհայմերի հիվանդությամբ – Le Parole» (Տեսանյութ՝ դեպքի ուսումնասիրություն)	Վիդեոպատմությունը անդրադառնում է ներդրողներատիվ հիվանդության իրական ու մարդկային կողմին: Այն ցույց է տալիս հիվանդության զգացական ազդեցությունը անձի և ընտանիքի վրա, ինչպես նաև խնամքի ամբողջ ուղին: Նյութը կարևոր է առողջապահական կրթության մեջ, քանի որ խթանում է էմպատիան, ներկայացնում է հաշմանդամության և քրոնիկական հիվանդության հետ ապրող մարդու փորձը և օգնում է ուսուցիչներին ու սովորողներին հասկանալ խնամքի ռազմավարությունները՝ անձակենտրոն մոտեցմամբ:	Տեսանյութը կարող է օգտագործվել որպես ինքնավերլուծության գործիք դասարանում: Կարելի է սկսել Ալցհայմերի հիվանդության և վաղ սկսվող դեպքերի վերաբերյալ կարճ ներկայացումով, դիտել տեսանյութը սովորողների հետ, ապա կազմակերպել փոքր խմբային քննարկում՝ կենտրոնանալով զգայական, սոցիալական և խնամքի հետևանքների վրա:	https://www.youtube.com/watch?v=84zI0OGodnM

6. Սոցիալական ներառում

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)

6.1 Բարեկեցություն և հոգեկան առողջություն առողջապահական կրթության մեջ Առողջապահական մասնագետների շրջանում burn out / մասնագիտական հյուծվածության ռիսկի վերաբերյալ իրազեկվածության բարձրացում	Այս փորձը ներկայացնում է Burn out-ի ընկալումը, դրա պատմությունը և հիմնական ռիսկային գործոնները: Մասնագիտական հյուծվածությունը բնորոշվում է էմոցիոնալ հյուծվածությամբ, ապանձնականացմամբ և մասնագիտական ձեռքբերումների նվազեցված զգացումով: Ներկայացվում է Maslach Burnout Inventory-ն՝ որպես գնահատման գործիք, և ուսումնասիրվում են ինչպես անհատական, այնպես էլ միջավայրային պատճառները՝ ծանր աշխատանքային բեռ, ցածր ինքնավարություն, թույլ հաղորդակցություն և այլն: Փորձն ընդգծում է կանխարգելման ռազմավարությունները, ներառյալ թիմային աշխատանքը, էմոցիոնալ վերահսկումը, շարունակական ուսուցումը, ինչպես նաև կառուցվածքային արձագանքը՝ տարեկան գրույցների և հոգեսոցիալական ռիսկերի գնահատման միջոցով:	Ուսուցիչները կարող են կիրառել այս մոտեցումը՝ դասի ժամանակ հատկացնելով առողջապահական աշխատանքի էմոցիոնալ ազդեցությունը քննարկելուն և օգտագործելով ինքնավերլուծական վարժություններ կամ դեպքի ուսումնասիրություններ: Ուսանողները կարող են նույնականացնել ռիսկային գործոնները և առաջարկել կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հաղորդակցության և սթրեսի կառավարման սցենարների դերային խաղերը կարող են խորացնել ըմբռնումը:	https://drive.google.com/drive/folders/1RaWAAPYwomZJpKblE5eE0GVEK5btwFHR
6.2 Առողջապահական ուսանողների կյանքի հմտությունների և զբաղվածության կարողությունների ուսուցում	Այս փորձը կենտրոնացած է առողջապահական ոլորտի ուսանողների փափուկ հմտությունների, կյանքի և անձնական հմտությունների զարգացման վրա, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական ինտեգրման և որակյալ խնամքի համար: Նյութերը ներառում են դասեր՝ փափուկ հմտությունների (empathy, communication, decision-making, teamwork) ճանաչման և գնահատման վերաբերյալ: Ուսանողները սովորում են անձնական հմտությունները կապել մասնագիտական դերերի (սանիտար, բուժքույր, բժիշկ) հետ՝ մտորումների, դերային	Ուսուցիչները կարող են սկսել կյանքի և փափուկ հմտությունների ներածությամբ՝ օգտագործելով ԱՀԿ-ի և ԵՄ-ի շրջանակները: Ուսանողները կարող են ինքնուրույն գնահատել իրենց ուժեղ կողմերը և կապել դրանք աշխատանքի պահանջներին: Կարելի է օգտագործել ինտերակտիվ վարժություններ, ինչպիսիք են ռեգյումե գրելը, մոդելային հարցազրույցները և դերային խաղերը: Խորհուրդ է տրվում համագործակցել կարիերայի խորհրդատուների հետ՝	https://drive.google.com/drive/folders/1Bu413QpPDrh59_pgkMQhbJ1iTDPMQ

	խաղերի և, օրինակ, CV-ն որպես «մարքեթինգային գործիք» վերլուծելու վարժությունների միջոցով:	անհատականացված հետադարձ կապ ապահովելու և ուսուցման արդյունքները մասնագիտական ուղիներին կապելու համար:	
6.3 Բարեկեցություն և հոգեկան առողջություն	Եվրոպական կրթական տարածքի կողմից խթանվող ռազմավարական շրջանակ, որը դպրոցներին կոչ է անում որդեգրել «ամբողջական համակարգ, ամբողջական դպրոց» մոտեցումը՝ սովորողների և ուսուցիչների բարեկեցությունն ապահովելու համար: Այն շեշտադրում է սոցիալական և էմոցիոնալ ուսուցումը, դիմացկունության զարգացումը, դրական հարաբերությունները, անվտանգ և ներառական միջավայրերը, ինչպես նաև ուսուցիչների բարեկեցությունը:	Դպրոցները պետք է ինտեգրեն բարեկեցությունը իրենց քաղաքականության և մշակույթի մեջ՝ վերանայեն դպրոցական միջավայրն ու պրակտիկաները, ուսուցիչներին վերապատրաստեն սոցիալ-էմոցիոնալ հմտություններով, աշակերտների դիմացկունությունն ու էմոցիաների կառավարումը ապահովող կառուցվածքային գործունեություններ կազմակերպեն, ընտանիքների և համայնքի ներգրավվածությունն ապահովեն, ինչպես նաև վերահսկեն և վերլուծեն արդյունքները: Ուսուցիչների աշխատանքի արդյունավետությունն ու առողջությունը նույնպես պետք է հաշվի առնվեն:	https://education.ec.europa.eu/news/supporting-well-being-and-mental-health-through-education-factsheets-for-schools? https://education.ec.europa.eu/education-levels/school-education/wellbeing-at-school
6.4 Տնային խնամքի օգնականների համար նախատեսված տեսա-դասընթացների շարք	Ընտրված տեսանյութերի ցուցակը տրամադրում է քայլ առ քայլ ցուցադրություններ տանը մարդկանց խնամքով զբաղվող ոչ պրոֆեսիոնալ խնամակալների համար: Թեմաներն են՝ անվտանգ տեղափոխում, սահող թերթիկների կիրառում, անկողնում դիրքի կարգավորում, կախյալ անձանց հիգիենա և տնային վթարների կանխարգելում: Տեսողական ձևաչափը օգնում է բարձրացնել	Ուսուցիչներն կարող են օգտագործել այս տեսանյութերը որպես օժանդակ նյութ դասերի ընթացքում կամ դրանք կիսել ուսանողների հետ՝ ինքնուրույն ուսումնառության և պրակտիկայի համար:	https://www.youtube.com/playlist?list=PLbOvKySo4vt47nSBn9uaxACg_Q4Cbwafig

	խնամակալների ինքնավստահությունը, պահպանել խնամքի պրակտիկայում արժանապատվությունը և բարելավել տնային խնամքի որակը:		
6.5 Տնային խնամքի օժանդակ ուղեցույց՝ խնամողների համար	VIDAS-ի պրակտիկ ուղեցույցը տանը անհատներին օգնող խնամակալների համար, որը ընդգրկում է թեմաներ՝ անկողնային հիվանդների տեղաշարժը, անկողնուց անվասայլակ տեղափոխումը, հիգիենա և խնամք, դիսֆագիայի դեպքում սնուցումը և տնային պատահարների կանխարգելումը:	Ուսուցիչները կարող են օգտագործել ուղեցույցը դասերի ընթացքում խնամքի պրակտիկաները ցուցադրելու համար: Այն կարելի է տրամադրել ուսանողներին ինքնուրույն ուսումնասիրության նյութի տեսքով կամ կիրառել անվտանգ և արժանապատիվ խնամքի վերաբերյալ պրակտիկ սիմուլյացիաներ և քննարկումներ կազմակերպելու համար:	https://www.vidas.it/caregivers/guida-assistenza-malati-in-casa/

7. Կանաչ կրթություն

Լավ փորձի վերնագիր	Լավ փորձի նկարագրություն	Ուղեցույց (ինչպես իրականացնել)	Գործիքներ (փաստաթղթեր, ներկայացումներ, հղումներ, տեսանյութեր և այլն...)

7.1 Կայունությունն առօրյա կյանքում ուսուցանելու կառուցվածքային դասի օրինակ	Այս փորձը տալիս է պատրաստ կիրառելի օրինակ, որը ցույց է տալիս՝ ինչպես կարելի է ցանկացած բարդ կամ տեսական թեմա՝ օրինակ՝ խոհանոցում կայունությունը, վերածել հստակ կառուցվածք ունեցող, հետաքրքիր և գործնական դասի: Այն ներկայացնում է, թե ինչպես կարելի է պարզ կերպով ձևակերպել նոր հասկացությունը, առաջնորդել սովորողներին իրական իրավիճակների վերլուծության միջոցով և աջակցել նրանց փոքր, բայց իրագործելի առաջադրանքների միջոցով ձեռք բերված գիտելիքները գործնականում կիրառելուն: Ուսուցիչները կարող են այս մոդելը ձևափոխել ու կիրառել իրենց այլ թեմաների դասերը մշակելիս՝ դարձնելով սովորելու փորձը ավելի հասանելի, իմաստավոր և ներառական:	Ուսուցիչները կարող են այս մոդելը կիրառել՝ օգտագործելով ներկայացումները՝ կայունության հիմնական գաղափարները ներկայացնելու համար, ապա կազմակերպելով խմբային աշխատանքներ՝ օգտագործելով: Սովորողները կարող են ուսումնասիրել տեղական բաղադրիչները, առաջարկել կայուն մեկնություններ և քննարկել դրանց շրջակա միջավայրի վրա ունեցած ազդեցությունը: Գործողությունը կարելի է հարմարեցնել ինչպես խոհարարության, այնպես էլ տնային խնամքի դասերի համար՝ խրախուսելով ռեսուրսների օգտագործման վերաբերյալ մտորումներն ու պատասխանատու սպառումը	https://drive.google.com/drive/folders/1sMsnM9I6CU-cqQ75TRZnG80YB-kJqX6G